Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 7. Warszawa, dnia 20 marca 1934 r. **Rok XVII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I. ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 34—37.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 19—21.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 55—61.

A.

I. Rozporządzenia i Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

63.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 2 marca 1934 r.

w sprawie czasowego zawieszenia niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie awansowania oficerów i szeregowych P. P. z dnia 16.III.1929 r. (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3, poz. 79).

Na podstawie art. 79 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej, w brzmieniu obwieszczenia Min. Spr. Wewn. z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27 z 1931 r.) wraz z wszelkiemi późniejszemi zmianami, zarządzam, co następuje:

§ 1. Na okres od 15 marca do 15 kwietnia 1934 r. ulega zawieszeniu w stosunku do podkomisarzy, aspirantów i st. przodowników moc obowiązująca przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16.III.1929 r. (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3, poz. 79) odnośnie terminów awansowania.

W okresie tym podkomisarze i aspiranci, posiadający warunki dla osiągnięcia wyższego stopnia, mogą być awansowani na komisarzy i podkomisarzy; starsi przodownicy, posiadający potrzebne warunki dla osiągnięcia stopnia oficerskiego — na aspirantów względnie na aspirantów z uposażeniem st. przodownika.

§ 2. Na okres czasu od 15 marca do 15 kwietnia 1934 r. ulega zawieszeniu w stosunku do szeregowych P. P. w stopniu posterunkowego moc obowiązująca przepisów § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie awansowania oficerów i szeregowych P. P. z dnia 16.III.1929 r. (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3, poz. 79), dotyczących posiadania zawodowego wyszkolenia, jako warunku do awansu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 marca 1934 r.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

(—) Bronisław Pieracki

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

64.

OKÓLNIK Nr. 34

z dnia 9 marca 1934 r.

o regulowaniu zaległych kosztów leczenia ubogich i kosztów opieki społecznej.

(Nr. SF. 1-8-14).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody śląskiego) oraz do P. P. Przewodniczących wydziałów powiatowych i Prezydentów miast wydzielonych (poza województwem śląskiem).

W dniu 30 października 1933 r. weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sposobie uregulowania zaległych kosztów leczenia ubogich chorych i kosztów opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 644).

W związku z powyższem rozporządzeniem — w porozumieniu z Panem Ministrem Opieki Społecznej i z Panem Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — wyjaśniam co następuje:

1. Za zaległości, które podlegają umorzeniu w myśl art. 1 i 2 wymienionego we wstępie rozporządzenia, należy uważać należności, przypadające od związków samorządowych i od związków wspierania ubogich zakładom leczniczym i opiekuńczym, określonym w tych artykułach, które powstały przed dniem 1 kwietnia 1931 r. (art. 2) względnie 1 kwietnia 1932 r. (art. 1). Za należności, powstałe przed temi terminami, należy uważać należności za świadczenia lecznicze lub opiekuńcze, udzielone przez wymienione zakłady do dnia 1 kwietnia roku 1931 lub 1932.

2. Przez publiczne zakłady lecznicze, o których mowa w cytowanem wyżej rozporządzeniu, rozumieć należy te zakłady lecznicze, które za publiczne uznane zostały na podstawie postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382); publicznemi zaś zakładami opiekuńczemi są zakłady opieki społecznej, należące do korporacyj publiczno-prawnych.

3. Z omawianego rozporządzenia wynika, że umorzeniu ulegają koszty leczenia oraz koszty opieki społecznej, należne od związków samorządowych; jeżeli zatem z tytułu tych należności, obciążających związki samorządowe, wpłynęły lub wpłyną pewne sumy od osób zobowią-

zanych, to sumy te powinny być bezzwłocznie przekazane odnośnym zakładom.

4. Kwoty z tytułu kosztów leczenia oraz kosztów opieki społecznej, wpłacone zakładom leczniczym lub opiekuńczym przed dniem wejścia w życie omawianego rozporządzenia na poczet należności, powstałych przed dniem 1 kwietnia 1931 r. względnie 1 kwietnia 1932 r., nie podpadają pod pojęcie należności, objętych rozporządzeniem; nie ulegają one zatem zwrotowi ani też nie mogą być zaliczone na poczet należności, powstałych po tych terminach.

5. Ulgi, przewidziane w art. 3, mogą być stosowane jedynie do tych zaległości w kosztach leczenia ubogich i kosztach opieki społecznej, które powstały pomiędzy dniem 1 kwietnia 1932 r. względnie 1 kwietnia 1931 r. a dniem wejścia w życie omawianego rozporządzenia, t. j. dniem 30 października 1933 r.; należności, płatne po tym terminie, z ulg nie korzystają.

6. W myśl ustępu trzeciego art. 3 orzecznictwo w sprawie przyznawania ulg związkom samorządowym oraz związkom wspierania ubogich należy do władz nadzorczych nad niemi, przyczem władze te działają na skutek podań poszczególnych związków i po wysłuchaniu interesowanych zakładów i instytucyj. Decyzje w tym względzie wydają władze nadzorcze na podstawie swobodnego uznania, mając na uwadze zarówno interes finansowy związku samorządowego lub związku wspierania ubogich, jak również prawidłowe funkcjonowanie zakładu leczniczego względnie opieki społecznej, który jest wierzycielem związku. Pod takim kątem widzenia wymagać będą szczególnej ostrożności i rozwagi decyzje co do umarzania zaległości w granicach do 75% ich wysokości. Dotyczy to również decyzyj co do przyznawania ulg związkom samorządowym w spłacie ich należności klinikom uniwersyteckim, które to instytucje wymagają szczególniejszej pieczy nad ich funkcjonowaniem ze względu na cele naukowe i dydaktyczne, do jakich są w pierwszym rzędzie przeznaczone.

Ponadto umarzanie zaległości w granicach do 75% ich wysokości dokonywane być może tylko w przypadkach ciężkiej sytuacji finansowej związków samorządowych lub też związków wspierania ubogich i niemożności uiszczenia należności. Władze nadzorcze, wykonywujące bezpośredni nadzór nad związkami samorządowemi, mają najwięcej danych do oceny, kiedy sytuacja finansowa tych związków jest tak ciężką, że uniemożliwia im uiszczenie należności zakładom leczniczym i opiekuńczym nawet ratami przez dłuższy okres czasu.

7. Przy wykonywaniu art. 3 ustawy zdarzać się będzie, iż władzą nadzorczą w stosunku do związku samorządowego, zalegającego z należnościami wobec zakładu leczniczego lub opieki społecznej, będzie, wydział powiatowy tego powiatowego związku samorządowego, który jest właścicielem odnośnego zakładu leczniczego lub opiekuńczego, który zatem w sprawie zastosowania ulg w spłacie tych należności będzie stroną bezpośrednio zainteresowaną. W związku z tem zechcą P. P. Wojewodowie zarządzić, aby — w wypadku nieuwzględnienia przez wydziały powiatowe podań związków samorządowych o zastosowanie ulg w spłacie należności, przypadających zakładom tychże powiatowych związków samorządowych — podania te wraz z uzasadnionemi wnioskami wydziałów powiatowych, przedkładane były P. P. Wojewodom do rozstrzygnięcia.

8. Z pod działania art. 3, jeśli chodzi o umarzanie należności, wyłączone zostały zakłady lecznicze, będące własnością państwowych szkół akademickich i prowadzone przez te szkoły. Chodzi tu w szczególności o zakład w Witkowicach (pod Krakowem) dla dzieci jagliczych i zakład w Zakopanem dla dzieci gruźliczych. Motywem, który spowodował to zwolnienie, była okoliczność, że zakłady te mają znaczne należności głównie u gmin wiejskich i miejskich, to też anulowanie tych należności z ostatnich lat a więc należności stosunkowo jeszcze świeżych, co do których istnieją możliwości ich ściągnięcia, spowodowałoby dla tych zakładów duże trudności finansowe i wpłynęłoby dezorganizująco na inicjatywę prywatną w zakresie lecznictwa i opieki społecznej.

9. Innej znowuż natury wyjątek czyni rozporządzenie w art. 4 w odniesieniu do klinik uniwersyteckich, istniejących w niektórych większych miastach. Kliniki te mianowicie, będąc wierzycielami miast, w których się znajdują, z tytułu kosztów leczenia ubogich chorych, są równocześnie ich dłużnikami z tytułu otrzymywanych od nich świadczeń jak opał, woda, światło, t. zw. dodatkowy wikt i t. p.

Ponieważ byt tych klinik, otrzymujących nieznaczne tylko dotacje ze Skarbu Państwa, oparty, jest głównie na opłatach za leczenie, przeto w stosunku do nich — przy umarzaniu ich należności od miast, w których są położone — zastosowano do pewnego stopnia zasadę wzajemnego rozrachunku, umarzając przypadające od nich miastom należności do wysokości umorzonych należności, przypadająch im od miast.

10. Zaznaczam wkońcu, że omówione rozporządzenie zmierza do uregulowania finansów związków samorządowych (związków wspierania ubogich) przez umorzenie całkowite lub częściowe zaległych należności z tytułu kosztów leczenia oraz opieki społecznej, przypadających od tych związków. Dla uniknięcia wytworzenia się w przyszłości takiego stanu rzeczy w zakresie tych kosztów, jaki istniał przed wydaniem rozporządzenia, koniecznem jest jednakże, aby związki samorządowe (związki wspierania ubogich) terminowo i regularnie wywiązywały się wobec zakładów leczniczych i opiekuńczych z bieżących zobowiązań, wynikających z tytułu

udzielania przez wymienione zakłady członkom tych związków świadczeń leczniczych i opiekuńczych.

11. Gromadzeniu się zaległości w zakresie kosztów leczenia i kosztów opieki społecznej zapobiegnie również w dużej mierze energiczne dochodzenie tych kosztów od osób względnie instytucyj, zobowiązanych do ich ponoszenia. W związku z tem powstaje także konieczność bardzo oględnego traktowania sprawy stwierdzania ubóstwa osób, zobowiązanych do ponoszenia kosztów leczenia lub kosztów opieki; uznawanie ubóstwa takich osób powinno następować tylko w wypadkach istotnie uzasadnionych.

Powyższe wyjaśnienia i wskazówki zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości przewodniczącym wydziałów powiatowych i zarządom gmin na podległych Panom obszarach i dopilnować ścisłego stosowania się tych wskazówek.

(—) Bronisław Pieracki.
MINISTER

65.

OKÓLNIK Nr. 35

z dnia 10 marca 1934 r.

o doręczaniu kart i zaświadczeń mob.

(Wojsk E. 4-1-1).

Do

Wojewódzkich i Powiatowych Władz Administracji Ogólnej.

Ministerstwo Spraw Wojskowych komunikuje, że w niektórych zarządach gminnych (miejskich) zbyt długo przetrzymywane są karty mob. i zaświadczenia mob., przesyłane przez powiatowe komendy uzupełnień celem doręczenia rezerwistom.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie zarządzenia wspomnianym organom ustrojowych związków samorządowych:

1) aby przesyłane im przez P. K. U. karty mob. lub zaświadczenia mob. były doręczane rezerwistom bez żadnej zwłoki i w najkrótszym czasie, a potwierdzenia odbioru kart (zaświadczeń) zwracane niezwłocznie do P.K.U.,

2) ażeby zarządy gminne (miejskie) zwracały do P. K. U. najpóźniej w ciągu miesiąca od daty wysłania z P. K. U. te karty mob. i zaświadczenia mob., które z jakichkolwiek powodów nie zostały doręczone adresatom z podaniem w miarę możności ich nowych adresów, lub też powodów niedoręczania i

3) aby zarządy gminne (miejskie) traktowały z jednakową ważnością i starannością, pod względem doręczania, zarówno karty mob. jako też i zaświadczenia mob.

Jednocześnie nadmienia się, że P. K. U. otrzymały zarządzenie ze strony władz wojskowych, aby powiadamiały powiatowe władze administracji ogólnej o tych zarządach gminnych (miejskich), które zbyt długo przetrzymują i nie doręczają rezerwistom nadsyłanych przez P. K. U kart mob. lub zaświadczeń mob.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO.

66.

OKÓLNIK Nr. 36

z dnia 12 marca 1934 r.

w sprawie unormowania sprawozdań statystycznych, nadsyłanych przez komunalne kasy oszczędności.

(Nr. SG. 42-6-6)

Do

P. P. Wojewodów, Prezydenta m. st. Warszawy, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów miast wydzielonych.

Celem utrzymania w stanie należytej aktualności danych o ruchu i wachaniach w dziedzinie gromadzenia oszczędności w komunalnych kasach oszczędności oraz o stanie kredytów, udzielanych przez te kasy, co jest szczególnie ważne ze względu na potrzeby życia gospodarczego, postanawiam w porozumieniu z Ministrem Skarbu, co następuje:

Zarządy komunalnych kas oszczędności obowiązane są do nadsyłania do Głównego Urzędu Statystycznego następujących sprawozdań:

1) miesięcznych dotyczących stanu i ruchu wkładów, zadłużenia i zasobów płatniczych — sporządzonych według załączonego formularza „A_1" — niepóźniej, jak do dnia 10 każdego miesiąca,

2) kwartalnych, dotyczących kredytów udzielonych, weksli protestowanych i redyskonta — sporządzonych według załączonego formularza „B_1“, niepóźniej, jak do dnia 15 następnego miesiąca po kwartale sprawozdawczym, a więc 15 stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

Niezależnie od nadsyłania powyższych sprawozdań komunalne kasy oszczędności, położone na terenie województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i śląskiego winny nadsyłać do Głównego Urzędu Statystycznego łącznie ze sprawozdaniami, wymienionemi w pkt. 1 i 2 niniejszego okólnika, sprawozdania dotyczące operacyj, dokonywanych w efektywnych dolarach, a mianowicie:

a) raz na miesiąc—sprawozdanie o stanie i ruchu wkładów o zadłużeniu oraz o zasobach płatniczych, sporządzonych według załączonego formularza „A_2",

b) raz na kwartał—sprawozdanie o kredytach udzielonych, wekslach protestowanych i redyskoncie według załączonego formularza „B_2".

Wobec szczególnej wagi dokładnego i terminowego sporządzania omawianych zestawień przez komunalne kasy oszczędności, zechce Pan Wojewoda wydać jak najenergiczniejsze zarządzenia w kierunku ścisłego przestrzegania wyżej wyłuszczonych terminów nadsyłania żądanych dat statystycznych z zaznaczeniem, że w razie niezastosowania się do wspomnianych terminów będzie zarządzona rewizja komunalnej kasy oszczędności na jej koszt.

Omawiane sprawozdania miesięczne i kwartalne będą sporządzane na formularzach, dostarczonych przez Główny Urząd Statystyczny.

Jednocześnie zarządzam, aby bilanse netto, rachunki strat i zysków oraz wiadomości statystyczne, sporządzane przez komunalne kasy oszczędności z okresów rocznych według ustalonego wzoru, były przedkładane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu i Głównego Urzędu Statystycznego w terminie najpóźniej do dnia 30 kwietnia każdego roku (zgodnie z pkt. 5-tym listy, załączonej do okólnika Nr. 206 z dnia 24 grudnia 1931 r. Nr. OL. 4516/14 w sprawie sprawozdań perjodycznych i wykazów, przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych).

Z wydaniem niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą następujące pisma okólne oraz okólnik — dotyczące normowanej sprawy, wzgiędnie pozostające z nią w związku:

1) pismo okólne z dnia 17 stycznia 1929 r. Nr. SG. 869/5 w sprawie statystyki komunalnych kas i gminnych kas oszczędności (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 558—kasy pożyczkowo-oszczędnościowe);

2) pismo okólne z dnia 5 marca 1929 r. Nr. SG. 869/7 w sprawie statystyki komunalnych kas oszczędności (powiatowych i miejskich);

3) pismo okólne z dnia 16 października 1929 r. Nr. SG. 869/8 w sprawie wykazu komunalnych kas oszczędności, bilansów netto, rachunku strat i zysków oraz danych statystycznych za 1928 r., tudzież zadłużeń związków komunalnych w tych kasach;

4) okólnik Nr. 264 z dnia 28 listopada 1929 r. Nr. SG. 869/11 w sprawie nadsyłania przez komunalne kasy oszczędności sprawozdań miesięcznych, obejmujących daty o wkładach (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 564—kasy pożyczkowo-oszczędnościowe oraz pkt. 7-my listy, załączonej do wyżej powołanego okólnika Nr. 206 z dnia 24.XII.1931 r.);

5) pismo okólne z dnia 5 sierpnia 1930 r. Nr. SG. 3/11 w sprawie nadsyłania przez komunalne kasy oszczędności danych statystycznych (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 570 — kasy pożyczkowo-oszczędnościowe);

6) pismo okólne z dnia 20 kwietnia 1931 r. Nr. SG. 3/17 w sprawie danych statystycznych z działalności komunalnych kas oszczędności za rok 1930.

(—) Bronisław Pieracki.
MINISTER

Do formularza A_1.

Sprawa urzędowa
opłatę uiści adresat

Do
Głównego Urzędu Statystycznego
Wydział VII

WARSZAWA
Al. Jerozolimska Nr. 32

Wysyła:

Komunalna Kasa Oszczędności $\frac{\text{powiatowa}}{\text{miejska}}$

w..

Zał. do ok. Nr. 66.

Formularz A.

Sprawozdanie za miesiąc..........................19..........r.

Komunalnej Kasy Oszczędności powiatowej / miejskiej w ....

Województwo ....

o stanie i ruchu wkładów, o zadłużeniu oraz o zasobach płatniczych

łącznie w walucie złotowej i w walutach obcych, przeliczonych na złote po kursie ostatniego ewentualnie przedostatniego dnia miesiąca sprawozdawczego

Wyszczególnienie	Saldo w końcu miesiąca **poprzedniego** *)			Wpłaty (+) dokonane w ciągu miesiąca sprawozdawczego		Wypłaty (—) dokonane w ciągu miesiąca sprawozdawczego		Saldo w końcu miesiąca **sprawozdawczego**		
	Liczba książeczek (kont)	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	Liczba książeczek (kont)	zł.	gr.
I. Wkłady:										
a) Wkłady złożone na **książeczkach oszczędnościowych** **)										
b) Wkłady na rachunkach czekowych i żyrowych oraz salda kredytowe rachunków bieżących										
II. Zadłużenie w bankach i innych instytucjach kredytowych:										
a) w formie **lokat** tych instytucyj na **książeczkach oszczędnościowych** . . .				—	—	—	—			
b) na rachunkach nostro i loro				—	—	—	—			
III. Zasoby płatnicze: (gotówka w kasie, waluty, bilety skarbowe, sumy posiadane do natychmiastowej dyspozycji w bankach państwowych, w Banku Polskim, w P. K. O., w bankach akcyjnych, w bankach komunalnych oraz komunalnych kasach oszczędności)				—	—	—	—			

*) Saldo zamykające poprzednie sprawozdanie winno być saldem początkowem dla sprawozdania niniejszego.

**) W pozycji tej zamieścić należy wszelkie wkłady złożone na książeczkach oszczędnościowych za wyjątkiem wkładów instytucyj pieniężnych (banków, kas oszczędności, spółdzielni kredytowych i t. p.) to jest tych sum, które należy zamieszczać w pozycji II-a.

UWAGA: a) Przytoczone w formularzu dane nie mogą obejmować lokat i rachunków własnych funduszów Kasy: rezerwowych i emerytalnego.

b) Sprawozdanie niniejsze należy oddać bez znaczka pocztowego w urzędzie pocztowym (nie wrzucać do skrzynki) najpóźniej 10 dnia każdego miesiąca.

c) W razie nienadesłania sprawozdania w wyżej oznaczonym terminie właściwe władze nadzorcze zarządzą rewizję Komunalnej Kasy Oszczędności na jej koszt.

Do formularza A_2.

Sprawa urzędowa
opłatę uiści adresat

Do
Głównego Urzędu Statystycznego

Wydział VII

W A R S Z A W A
Al. Jerozolimska Nr. 32

Wysyła:

Komunalna Kasa Oszczędności $\frac{\text{powiatowa}}{\text{miejska}}$

w..

Zał. do ok. Nr. 66.

Formularz A_2

Sprawozdanie za miesiąc .... 19........ r.

Komunalnej Kasy Oszczędności $\frac{\text{powiatowej}}{\text{miejskiej}}$ w ....

Województwo ....

o stanie i ruchu wkładów, o zadłużeniu oraz o zasobach płatniczych

w dolarach efektywnych

Wyszczególnienie	Saldo w końcu miesiąca **poprzedniego** *)			Wpłaty (+) dokonane w ciągu miesiąca sprawozdawczego		Wypłaty (—) dokonane w ciągu miesiąca sprawozdawczego		Saldo w końcu miesiąca **sprawozdawczego**		
	Liczba książeczek (kont)	Dolary	Centy	Dolary	Centy	Dolary	Centy	Liczba książeczek (kont)	Dolary	Centy
I. Wkłady:										
a) Wkłady złożone na **książeczkach oszczędnościowych** **										
b) Wkłady na rachunkach czekowych i żyrowych oraz salda kredytowe rachunków bieżących										
II. Zadłużenie w bankach i innych instytucjach kredytowych:										
a) w formie **lokat** tych instytucyj na **książeczkach oszczędnościowych** . .				—	—	—	—			
b) na rachunkach nostro i loro				—	—	—	—			
III. Zasoby płatnicze: (banknoty i monety dolarowe, sumy posiadane do natychmiastowej dyspozycji w bankach państwowych, w Banku Polskim, w P. K. O., w bankach akcyjnych, w bankach komunalnych oraz komunalnych kasach oszczędności) .				—	—	—	—			

*) Saldo zamykające poprzednie sprawozdanie winno być saldem początkowem dla sprawozdania niniejszego.

**) W pozycji tej zamieścić należy wszelkie wkłady złożone na książeczkach oszczędnościowych za wyjątkiem wkładów instytucyj pieniężnych (banków, kas oszczędności, spółdzielni kredytowych i t. p.) to jest tych sum, które należy zamieszczać w pozycji II-a.

UWAGA.
a) Przytoczone w formularzu dane nie mogą obejmować lokat i rachunków własnych funduszów Kasy: rezerwowych i emerytalnego,
b) Sprawozdanie niniejsze należy oddać bez znaczka pocztowego w urzędzie pocztowym (nie wrzucać do skrzynki) najpóźniej 10 dnia każdego miesiąca.
c) W razie nienadesłania sprawozdania w wyżej oznaczonym terminie właściwe władze nadzorcze zarządzą rewizję Komunalnej Kasy Oszczędności na jej koszt.

Do formularza B_1

Sprawa urzędowa
opłatę uiści adresat

Do
Głównego Urzędu Statystycznego
Wydział VII

W A R S Z A W A
Al. Jerozolimska Nr. 32

Wysyła:

Komunalna Kasa Oszczędności powiatowa / miejska

w...

Zał. do ok. Nr. 66.

Formularz B1

Sprawozdanie za .... **kwartał** (miesiące: a)................ b)................ c)................) **19**........ **r.**

Komunalnej Kasy Oszczędności powiatowej / miejskiej w ....

Województwo................................

o kredytach udzielonych, wekslach protestowanych i redyskoncie

łącznie w walucie złotowej i w walutach obcych, przeliczonych na złote po kursie ostatniego ewentualnie przedostatniego dnia kwartału sprawozdawczego

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan w końcu kwartału poprzedniego *)		Stan w końcu kwartału sprawozdawczego	
	zł.	gr	zł.	gr.
A. Kredyty udzielone przez Kasę				
I. Osobom i firmom prywatnym				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli				
b) Pożyczki hipoteczne				
c) Inne pożyczki (— na zastaw w rachunkach bieżących, terminowe na zastaw, terminowe banków, na skrypty dłużne i t. p.)				
II. Związkom komunalnym oraz ich zakładom i przedsiębiorstwom				
1) własnemu związkowi poręczającemu				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli				
b) Pożyczki hipoteczne				
c) Inne pożyczki (jak w punkcie I-c)				
2) innym związkom komunalnym				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli				
b) Pożyczki hipoteczne				
c) Inne pożyczki (jak w punkcie I-c)				
B. Akcepty Banku Akceptacyjnego				
otrzymane z tytułu układów konwersyjnych				
C. Weksle protestowane				
znajdujące się w portfelu i gdzieindziej **), weksle w skardze oraz weksle przeterminowane (bez protestu)				
D. Redyskonto				
a) Weksle oddane przez Kasę do redyskonta				
b) akcepty Banku Akceptacyjnego oddane do dyskonta . . .				

*) Saldo zamykające poprzednie sprawozdanie winno być saldem początkowem dla sprawozdania niniejszego.

**) U notarjusza, u adwokata, w sądzie, u komornika i t. p.

UWAGA.
a) Sprawozdanie niniejsze należy oddać bez znaczka pocztowego w urzędzie pocztowym (nie wrzucać do skrzynki) najpóźniej 15 dnia miesiąca następującego po kwartale sprawozdawczym.
b) W razie nienadesłania sprawozdania w wyżej oznaczonym terminie właściwe władze nadzorcze zarządzą rewizję Komunalnej Kasy Oszczędności na jej koszt.

Do formularza B_2.

Sprawa urzędowa
opłatę uiści adresat

Do
Głównego Urzędu Statystycznego
Wydział VII

WARSZAWA
Al. Jerozolimska Nr. 32

Wysyła:

Komunalna Kasa Oszczędności $\frac{\text{powiatowa}}{\text{miejska}}$

w...

Zał. do ok. Nr. 66.

Formularz B_2

Sprawozdanie za ...... **kwartał** (miesiące: a) .... b) .... c) ....) **19** .... **r.**

Komunalnej Kasy Oszczędności $\frac{\text{powiatowej}}{\text{miejskiej}}$ w ....

Województwo ....

o kredytach udzielonych, wekslach protestowanych i redyskoncie

w dolarach efektywnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan w końcu kwartału **poprzedniego *)**		Stan w końcu kwartału **sprawozdawczego**	
	Dolary	Centy	Dolary	Centy
A. Kredyty udzielone przez Kasę				
I. Osobom i firmom prywatnym				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli				
b) Pożyczki hipoteczne				
c) Inne pożyczki (— na zastaw w rachunkach bieżących, terminowe na zastaw, terminowe banków, na skrypty dłużne i t. p.)				
II. Związkom komunalnym oraz ich zakładom i przedsiębiorstwom				
1) własnemu związkowi poręczającemu				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli.				
b) Pożyczki hipoteczne.				
c) Inne pożyczki (jak w punkcie I-c)				
2) innym związkom komunalnym				
a) Pożyczki wekslowe i dyskonto weksli.				
b) Pożyczki hipoteczne				
c) Inne pożyczki (jak w punkcie I-c)				
B. Akcepty Banku Akceptacyjnego				
otrzymane z tytułu układów konwersyjnych.				
C. Weksle protestowane				
znajdujące się w portfelu i gdzieindziej **), weksle w skardze oraz weksle przeterminowane (bez protestu)				
D. Redyskonto				
a) Weksle oddane przez Kasę do redyskonta				
b) Akcepty Banku Akceptacyjnego oddane do dyskonta . . .				

*) Saldo zamykające poprzednie sprawozdanie winno być saldem początkowem dla sprawozdania niniejszego
**) U notarjusza, u adwokata, w sądzie, u komornika i t. p.

UWAGA. a) Sprawozdanie niniejsze należy oddać bez znaczka pocztowego w urzędzie pocztowym (nie wrzucać do skrzynki) najpóźniej 15 dnia miesiąca następującego po kwartale sprawozdawczym.
b) W razie nienadesłania sprawozdania w wyżej oznaczonym terminie właściwe władze nadzorcze zarządzą rewizję Komunalnej Kasy Oszczędności na jej koszt.

67.

OKÓLNIK Nr. 37

z dnia 13 marca 1934 r.

o obowiązku urzędników państwowych i komunalnych zachowania w tajemnicy powziętych dzięki stanowisku służbowemu wiadomości o stosunkach majątkowych obywateli

(Nr. Pers. 710-28).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i wszystkich Starostów oraz Prezydenta m. st. Warszawy i Prezydentów miast wydzielonych.

Doszło do mojej wiadomości, że pewne wywiadownie handlowe zwracają się prywatnie do urzędników zarządów gminnych z propozycjami objęcia funkcyj ich korespondentów-informatorów.

Wobec tego wyjaśniam, że obowiązujące przepisy podatkowe (art. 19 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 746, art. 44 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747, art. 44 ustawy o państwowym podatku dochodowym, Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 58, poz. 411 i inne) wyraźnie zastrzegają, że urzędnicy państwowi, urzędnicy samorządowi, członkowie komisyj szacunkowych, rzeczoznawcy i wszystkie osoby, które w toku czynności urzędowych powzięły wiadomości o interesach i stosunkach majątkowych podatników, obowiązani są zachować te wiadomości w ścisłej tajemnicy. Niedopuszczalne jest przeto, aby urzędnicy państwowi lub samorządowi wykorzystywali posiadane wiadomości tego rodzaju dla informowania prywatnych wywiadowni kredytowo-handlowych.

Zechcą P. P. wydać w tej sprawie dalsze stosowne zarządzenia.

(—) *Bronisław Pieracki*
MINISTER

A.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

68.

PISMO OKÓLNE

z dnia 12 marca 1934 r.

o ulgach dla żon funkcjonarjuszów państwowych przy przejazdach kolejowych

(Pers. 707-16).

Panu Komendantowi Głównemu Policji Państwowej. Panu Dyrektorowi Głównego Urzędu Statystycznego, P. P. Wojewodom, P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości odpis pisma Min. Komunikacji Nr. H. O. II-188.

Jednocześnie Ministerstwo przesyła jeden egzemplarz instrukcji H-1-a. *)

(—) Pasella
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI
Departament Handlowo - Taryfowy
Nr. HO. II-188.
Warszawa, dn. 5 marca 1934 r.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w miejscu.

Wobec wątpliwości wysuwanych przez województwo warszawskie co do stosowania ulg przejazdowych dla żon urzędników państwowych, Ministerstwo Komunikacji podaje wyjaśnienie, iż zgodnie z brzmieniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.I.1934 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 10, poz. 79) oraz rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 22.XII.1933 r. (M. P. z 1933 r. Nr. 297, poz. 329) — żony urzędników państwowych stałych, prowizorycznych i kontraktowych (trwałych) korzystają z ulg według stawek tabeli szóstej taryfy osobowej, bagażowej i ekspresowej kolei normalnotorowych. Tabela ta dotyczy wyłącznie przejazdów jednorazowych, nie zaś przejazdów za biletami okresowemi, do czego żadne z tych rozporządzeń nie stwarza podstaw.

Natomiast na mocy dyskrecjonalnych uprawnień Ministra Komunikacji przyznana została ulga w formie szczególnych biletów okresowych dla samych urzędników, ze względu na osiedlanie się podmiejskie i codzienne ich przejazdy do pracy. Odnośne postanowienia pomieszczone zostały w instrukcji H-1-a, zawierającej zbiór ulg pozataryfowych, w poz. 41. Ulga ta nie rozciąga się na żony urzędników, stanowiąc i tak zresztą wyjątkowe odstępstwo od zasady, iż dwu ulg (urzędnicza i okresowa) nie stosuje się równocześnie.

Celem prawidłowego poinformowania województw Ministerstwo Komunikacji dołącza 20 egzemplarzy instrukcji H-1-a.

---

*) Wysłano oddzielnie.

69.

PISMO OKÓLNE

z dnia 15 marca 1934 r.

o zakazie hodowli gołębi w pasie granicznym

(Nr. AP. 116-13).

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B., Łucku, Tarnopolu i P. P. Starostów tych województw.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 15, poz. 121 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 6.II.1934 r. o zakazie hodowli i utrzymywania wszelkiego rodzaju gołębi na obszarze podległego Panu Wojewodzie pasa granicznego.

Ministerstwo prosi o zwrócenie uwagi na powyższe rozporządzenie odnośnym władzom i organom oraz polecenie wezwania dotychczasowych posiadaczy gołębi przez organa gminne bądź organa wykonawcze władz państwowych pozbycia się tych gołębi przed dniem 8 czerwca b. r. Jednocześnie Ministerstwo zauważa, iż właściwi starostowie powinni przesłać zainteresowanym jednostkom Policji Państwowej i ochrony granic wykazy prawnie zarejestrowanych hodowców, których zgodnie z ust. 2 § 1 cytowanego rozporządzenia zakaz powyższy nie dotyczy.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 9 marca Nr. 19 Rok 1934

Poz. 157. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 lutego 1934 r. o ordynacji wyborczej do izb rzemieślniczych.

Na podstawie art. 6 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638) zarządzam co następuje:

§ 1. Obwody wyborcze w okręgu izby rzemieślniczej obejmują obszar jednego do ośmiu powiatów. W m. st. Warszawie obwody wyborcze obejmują obszar od jednego do dziewięciu komisarjatów Policji Państwowej.

§ 2. Podział mandatów radców izby rzemieślniczej oraz ich zastępców zależny jest od liczebności zakładów rzemieślniczych w obwodach wyborczych.

Stosunkowo większa liczba mandatów powinna przypadać na obwód wyborczy, w którym znajduje się siedziba izby rzemieślniczej.

§ 3. Ilość obwodów wyborczych oraz ich granice, ilość mandatów radców i ich zastępców, przypadającą z wyborów na każdy obwód, określa statut izby, miejsca zaś gosowania w obrębie danego obwodu wyznacza właściwy wojewoda.

§ 4. Wybory radców izby rzemieślniczej oraz ich zastępców są przeprowadzane listami kandydatów, reprezentujących zawodowe interesy rzemiosła w kolejności największej liczby przedstawicieli poszczególnych rodzajów wykonywanego rzemiosła w każdym obwodzie wyborczym okręgu izby rzemieślniczej.

W tym celu władza przemysłowa wojewódzka ustala, z których rodzajów rzemiosła mają być w danym obwodzie wyborczym wybrani radcowie izby i ich zastępcy, oraz najpóźniej 54 dnia przed terminem wyborów powiadomi o tem przewodniczących głównej i obwodowej komisji wyborczej, jak również obwieści w „Dzienniku Wojewódzkim".

§ 5. Ustalenia, o którem mowa w § 4 ust. 2, dokonywa władza przemysłowa wojewódzka w sposób następujący:

a) władze przemysłowe I instancji, na podstawie rejestrów kart rzemieślniczych i według stanu tych rejestrów w dniu poprzedzającym na 85 dni termin wyborów, sporządzają dla każdego obwodu wyborczego zestawienia ilości osób posiadających karty rzemieślnicze, według rodzajów wykonywanego przez nich rzemiosła;

b) na podstawie powyższych zestawień, jak również na podstawie ilości mandatów radców izby, przypadających na dany obwód wyborczy, władza przemysłowa wojewódzka określa, które rodzaje rzemiosła, jako najliczniej reprezentowane w danym obwodzie wyborczym, mają otrzymać mandaty z tegoż obwodu wyborczego, po jednym dla każdego rodzaju rzemiosła;

c) gdyby jednak przy rozdzielaniu mandatów okazało się, że w całym okręgu izby jednemu i temu samemu rodzajowi rzemiosła miałyby przypaść mandaty w kilku obwodach wyborczych, natenczas przyznaje się mandat dla danego rodzaju rzemiosła w tym obwodzie wyborczym, w którym ten rodzaj rzemiosła w zestawieniu z pozostałemi obwodami wyborczemi jest najliczniej reprezentowany; pozostałe mandaty w innych obwodach wyborczych przydziela się ro-

dzajom rzemiosła w kolejności najliczniej reprezentowanym, które albo jeszcze mandatu nie otrzymały, albo też są liczniej reprezentowane od takiegoż samego rodzaju rzemiosła w innym obwodzie wyborczym. Jeżeli w danym obwodzie wyborczym nie można znaleźć kolejno najliczniejszego rodzaju rzemiosła, natenczas należy w całym okręgu izby odnaleźć kolejny rodzaj rzemiosła, który w żadnym innym obwodzie wyborczym nie otrzymał mandatu, i temu rodzajowi rzemiosła przeznaczyć mandat.

§ 6. Władze przemysłowe I-ej instancji najpóźniej w dniu 52 przed terminem wyborów sporządzają w trzech egzemplarzach spis rzemieślników, posiadających w dniu wyznaczenia terminu wyborów czynne prawo wyborcze, określone w ust. 3 art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638).

Jeżeli posiadający prawo wybierania prowadzi samoistnie przemysł rzemieślniczy w kilku obwodach w okręgu izby rzemieślniczej, właściwym dla niego obwodem wyborczym będzie ten, który wyborca określa jako główną siedzibę swego przedsiębiorstwa.

Spis powinien zawierać następujące rubryki: 1) numer porządkowy, 2) nazwiska wyborców w porządku alfabetycznym, 3) imiona, 4) wiek, 5) rodzaj wykonywanego rzemiosła, 6) datę wydania karty rzemieślniczej, 7) adres zakładu rzemieślniczego.

§ 7. Najpóźniej 51 dnia przed terminem wyborów władza przemysłowa I-ej instancji prześle 3 egzemplarze spisu wyborców przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej, który wyłoży spis ten do przejrzenia w lokalu wyborczym.

Najpóźniej 45 dnia przed terminem wyborów prześle obwodowa komisja wyborcza jeden egzemplarz spisu wyborców do głównej komisji.

§ 8. Spisy wyborców będą wyłożone do przejrzenia, począwszy od 49 dnia przed terminem wyborów, przez 14 dni w lokalu obwodowej komisji wyborczej codziennie przez 6 godzin i to w takiej porze, by ułatwić wszystkim wyborcom przejrzenie spisu.

Przeglądanie spisu wyborców uprawnia także do robienia notatek i wyciągów ze spisu.

Najpóźniej do 16 dni po wyłożeniu spisu każdy posiadający prawo wybierania ma prawo wnieść do obwodowej komisji wyborczej reklamacje z powodu pominięcia jego samego, jak również przeciw wpisaniu kogokolwiek nieuprawnionego.

Reklamacje mogą być zgłaszane pisemnie lub ustnie do protokółu i powinny być odpowiednio umotywowane.

Reklamacje bezimienne nie mogą być przyjmowane.

§ 9. Reklamacje przeciw pominięciu osoby, uprawnionej do wybierania, rozpatruje obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie i wydaje decyzję.

W razie potrzeby może obwodowa komisja wyborcza zażądać od reklamującego uzupełnienia przedstawionych dowodów.

Odmowną decyzję obwodowa komisja wyborcza doręcza osobie, pominiętej w spisie, w sposób przepisany w § 11.

§ 10. O wniesieniu reklamacji przeciw wpisaniu do spisu wyborców osoby nieuprawnionej do wybierania obwodowa komisja wyborcza jest obowiązana w przeciągu 24-ch godzin przesłać zawiadomienie osobie, której prawo wybierania jest podane w wątpliwość, z pouczeniem, iż służy jej w ciągu 3-ch dni od daty doręczenia zawiadomienia prawo wniesienia na piśmie lub ustnie do protokółu sprzeciwu, popartego dowodami.

Obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie rozpatruje reklamacje oraz wniesione sprzeciwy, poczem wydaje decyzję i zawiadamia interesowanych.

§ 11. Wszelkie zawiadomienia doręcza się albo przez pocztę za zwrotnem pokwitowaniem, albo w inny sposób za potwierdzeniem odbioru do rąk własnych lub pełnoletniego członka rodziny, bądź domownika osoby zainteresowanej, Treść zawiadomienia obwodowa komisja wyborcza wywiesza w swym lokalu, dostępnym dla publiczności.

§ 12. Przeciw decyzjom obwodowej komisji wyborczej służy interesowanemu wyborcy prawo odwołania się do głównej komisji wyborczej. Odwołanie to należy wnieść przez właściwą obwodową komisję wyborczą w ciągu 3-ch dni, licząc od daty doręczenia zawiadomienia (§ 11).

§ 13. W razie uprawomocnienia się decyzji obwodowej komisji wyborczej komisja prostuje odpowiednio spis wyborców.

Najpóźniej 20 dnia przed terminem wyborów obwodowa komisja wyborcza przesyła głównej komisji obydwa egzemplarze sprostowanych przez siebie spisów wyborców z aktami wniesionych reklamacyj, sprzeciwów oraz zażaleń przeciw powziętym decyzjom.

§ 14. Główna komisja wyborcza rozpatruje wniesione zażalenia i ustala ostatecznie nadesłane spisy wyborców, które po zatwierdzeniu przesyła najpóźniej 10-go dnia przed terminem wyborów obwodowym komisjom wyborczym, czyniąc jednocześnie odpowiednie poprawki w egzemplarzu poprzednio otrzymanym (§ 7); egzemplarz ten główna komisja zwraca następnie właściwej władzy przemysłowej I instancji.

§ 15. Od chwili zatwierdzenia spisu wyborców przez główną komisję wyborczą nie można umieszczać w spisie nowych wyborców, wy-

kreślać zaś z listy wolno tylko osoby zmarłe, a to na podstawie urzędowego świadectwa zgonu; świadectwo to dołącza się do aktów wyborczych.

§ 16. Najpóźnicj dnia 6 przed terminem wyborów przewodniczący obwodowej komisji wyborczej wyłoży zatwierdzony ostatecznie spis wyborców do publicznego przeglądu przez 5 dni w lokalu komisji.

Do prawa przeglądania spisu oraz godzin jego wyłożenia mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 8.

§ 17. Listy kandydatów na radców Izby wraz z równą liczbą kandydatów na ich zastępców z każdego obwodu wyborczego powinny być zgłaszane pisemnie na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej nie później niż 30-go dnia przed terminem wyborów.

Na liście powinni być zamieszczeni tylko ci kandydaci, którzy reprezentują rodzaje rzemiosła, ustalone przez przemysłową władzę wojewódzką, stosownie do przepisów § 4.

Kandydatura może być zgłoszona tylko za zgodą kandydata. Stosowna deklaracja, zaopatrzona jego własnoręcznym podpisem, powinna być wręczona przewodniczącemu głównej komisji wyborczej nie później niż 22-go dnia przed terminem wyborów.

Deklaracja ta musi zawierać oświadczenie, że kandydat jest obywatelem polskim i według swej najlepszej wiedzy posiada prawo wybieralności. W braku takiego oświadczenia należy wykreślić kandydata z listy.

§ 18. Zgłoszenie powinno być podpisane co najmniej przez 150 wyborców ze wszystkich rodzajów rzemiosła, wykonywanych we właściwym obwodzie wyborczym. Ta sama osoba nie może podpisać więcej niż jedno zgłoszenie. Zgłoszenie może być podpisywane w oddzielnych deklaracjach.

Wyborców, reprezentujących te rodzaje rzemiosła, w odniesieniu do których liczba warsztatów w danym obwodzie wyborczym jest mniejsza niż 5, właściwy wojewoda może zwalniać od podpisania list.

§ 19. Zgłaszający obwodową listę kandydatów powinni jednocześnie wskazać swego męża zaufania i jego zastępcę, uprawnionych do porozumiewania się z władzami wyborczemi i składania oświadczeń w sprawie zgłoszonych list.

Mąż zaufania i jego zastępca muszą posiadać czynne prawo wyborcze.

§ 20. Wyborcy, podpisujący zgłoszenie listy kandydatów, powinni podać obok swojego czytelnego podpisu swój wiek, zawód rzemieślniczy i dokładny adres tak, aby co do osoby podpisującego nie mogło być żadnej wątpliwości.

§ 21. Każda zgłoszona lista kandydatów powinna być oznaczona w ten sposób, aby odróżniała się od innych list.

W razie podniesienia przez mężów zaufania zarzutów, że oznaczenie zgłoszonych list kandydatów może wprowadzić albo wprowadza wyborców w błąd, przewodniczący głównej komisji wyborczej wezwie interesowanych mężów zaufania do porozumienia się, a gdyby ono nie było osiągnięte, oznaczy listę zgodnie z rzeczywistemi stosunkami.

§ 22. Oświadczenie kandydata, iż zgadza się na umieszczenie go na liście kandydatów, może być uczynione także telegraficznie, jednakże pod warunkiem, że najpóźniej przed wydrukowaniem listy nadejdzie pisemne oświadczenie kandydata.

§ 23. W zgłoszonych listach kandydatów należy podać nazwisko, imię, wiek, rodzaj wykonywanego rzemiosła i miejsce zamieszkania każdego kandydata tak, aby nie mogło być wątpliwości co do jego osoby.

Nazwiska kadydatów powinny być oznaczone kolejnemi numerami.

§ 24. Przewodniczący głównej komisji wyborczej powinien wydać pisemne potwierdzenie zgłoszenia listy kandydatów oraz złożenia oświadczenia kandydatów co do przyjęcia kandydatury.

§ 25. Przewodniczący głównej komisji wyborczej bada, czy zgłoszone listy kandydatów odpowiadają przepisom niniejszym, o dostrzeżonych zaś brakach i wadach zawiadamia męża zaufania listy najpóźniej w 3 dni po jej zgłoszeniu.

§ 26. Jeżeli wskazane braki i wady nie zostaną przez męża zaufania usunięte w ciągu 5 dni od dnia zawiadomienia, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszonej listy i zawiadamia o swej decyzji męża zaufania.

§ 27. W razie zgłoszenia kilku list główna komisja wyborcza po ostatecznem ustaleniu list zarządza wydrukowanie ich i rozplakatowanie pod numerami i nazwami, jakie im przysługują, z uwzględnieniem kolejności ich numerów.

Podpisów, umieszczonych na zgłoszeniach list kandydatów, nie należy drukować.

Listy kandydatów najpóźniej 12 dnia przed terminem wyborów mają być w dostatecznej liczbie rozesłane do właściwych obwodowych komisyj wyborczych z poleceniem rozplakatowania.

Jeżeli została zgłoszona w obwodzie wyborczym tylko jedna lista kandydatów, głosowanie się nie odbywa a kandydatów, zgłoszonych na tej liście, należy uznać za wybranych.

§ 28. Do przeprowadzenia wyborów ustanawia się niezwłocznie po wyznaczeniu terminu wyborów:

1) główną komisję wyborczą na cały okrąg izby, w miejscu siedziby izby;
2) obwodowe komisje wyborcze, po jednej dla każdego obwodu wyborczego, w

którym odbywają się wybory, z siedzibą w miejscowości, wyznaczonej przez wojewodę;

3) miejscowe komisje wyborcze dla każdego miejsca głosowania, o ile miejsc głosowania w danym obwodzie wyborczym jest więcej niż jedno.

§ 29. Nadzór nad czynnościami komisyj wyborczych sprawuje wojewódzka władza przemysłowa.

§ 30. Główna komisja wyborcza składa się z przewodniczącego lub jego zastępcy, wyznaczonych przez wojewodę z pośród urzędników państwowych, oraz z 8-miu członków i 8-miu ich zastępców, wyznaczonych przez wojewodę z pośród kandydatów, zgłoszonych wojewodzie przez przedstawicieli 8 najliczniejszych w okręgu izby rodzajów wykonywanego rzemiosła. Rodzaje tych rzemiosł wskaże wojewoda.

§ 31. Przedstawiciele wskazanych przez wojewodę rodzajów rzemiosła zakomunikują wojewodzie imię, nazwisko, zawód i dokładny adres każdego z kandydatów na członków głównej komisji i ich zastępców najpóźniej do dnia 56 przed terminem wyborów.

§ 32. Zastępca przewodniczącego głównej komisji wyborczej oraz zastępcy członków tej komisji wchodzą w skład jej tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują.

§ 33. Mężowie zaufania lub ich zastępcy, delegowani przez zgłaszających listy kandydatów po jednym od każdej listy (§ 19), mają prawo uczestniczenia we wszystkich zebraniach głównej komisji wyborczej z głosem doradczym w sprawach dotyczących ich list. Mężowie zaufania i ich zastępcy powinni wskazać komisjom wyborczym adresy, pod jakiemi chcą otrzymywać zawiadomienia komisyj.

§ 34. Obwodowe komisje wyborcze składają się z przewodniczącego lub jego zastępcy, którym jest z urzędu przełożony władzy przemysłowej I instancji miejsca siedziby komisji lub jego zastępca, oraz z 4 członków i 4 zastępców.

Członkowie komisji wyborczej tudzież ich zastępcy są wyznaczani przez wojewodę z pośród kandydatów, przedstawionych przez przedstawicieli 4 najliczniejszych w obwodzie wyborczym rodzajów wykonywanego rzemiosła. Rodzaje tych rzemiosł wskaże wojewoda.

Zastępca przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej oraz zastępcy jej członków wchodzą w skład komisji tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują.

§ 35. Przedstawiciele wskazanych przez wojewodę rodzajów rzemiosła zakomunikują wojewodzie imię, nazwisko, zawód i dokładny adres każdego z kandydatów na członków obwodowej komisji wyborczej i ich zastępców najpóźniej do dnia 56 przed terminem wyborów.

§ 36. Do powzięcia uchwał przez główną i obwodowe komisje wyborcze niezbędna jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i przynajmniej połowy liczby członków właściwej komisji lub ich zastępców.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący nie głosują, rozstrzygają natomiast w razie równości głosów.

§ 37. Protokół obrad komisji prowadzi jeden z jej członków, wyznaczony przez przewodniczącego.

Protokóły powinny być podpisane przez wszystkich obecnych na zebraniu członków komisji.

§ 38. Członkiem głównej i obwodowej komisji wyborczej oraz jego zastępcą może być tylko osoba, posiadająca prawo wybierania do izby oraz umiejąca czytać i pisać po polsku.

Kandydat na radcę izby lub kandydat na jego zastępcę nie może brać udziału w pracach głównej lub obwodowej komisji wyborczej.

§ 39. Członkowie głównej i obwodowej komisji wyborczej i ich zastępcy nie mogą się uchylać bez usprawiedliwionych przyczyn od pełnienia swych czynności.

§ 40. Członkowie głównej i obwodowej komisji wyborczej i ich zastępcy, którzy wskutek udziału w pracach wyborczych ponieśli dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym, otrzymują diety za dnie rzeczywistej pracy, a jeżeli mieszkają poza miejscem urzędowania, nadto zwrot kosztów podróży, — w jednym i drugim przypadku według norm, przewidzianych dla funkcjonarjuszów państwowych w VII grupie uposażenia.

§ 41. Do miejscowych komisyj wyborczych, a w szczególności do ich wyznaczania, składu i sposobu powzięcia uchwał stosuje się analogicznie postanowienia, dotyczące obwodowych komisyj wyborczych.

§ 42. Najpóźniej dnia 62 przed terminem wyborów wojewoda poda do publicznej wiadomości w „Dzienniku Wojewódzkim“ liczbę obwodów wyborczych i miejsce głosowania, w których mają być dokonane wybory, adres lokalu każdej obwodowej komisji wyborczej, oraz adres lokalu głównej komisji wyborczej.

§ 43. Najpóźniej do dnia 54 przed terminem wyborów ogłosi wojewoda w „Dzienniku Wojewódzkim“ skład osobowy głównej i obwodowych a ewentualnie i miejscowych komsyj wyborczych, oraz miejsce, czas, sposób i ostateczny termin zgłoszenia list kandydatów na radców izby i ich zastępców.

§ 44. Najpóźniej dnia 52 przed terminem wyborów przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ogłosi publicznie dzień wyborów, godziny głosowania, adres każdego lokalu wyborczego, liczbę radców izby i ich zastępców, przypadającą na obwód, ze wskazaniem rodzaju rzemiosła, z którego dany radca i zastępca ma być wybrany.

§ 45. Ogłoszenia, przepisane w § 42, 43 i 44 powinny być bezzwłocznie rozplakatowane i utrzymane aż do ukończenia wyborów.

§ 46. Zarządzenie wyborów do izby wojewódzka władza przemysłowa ogłasza w „Dzienniku Wojewódzkim“.

§ 47. W zarządzeniu wyborów ma być oznaczony dzień głosowania, który przypaść powinien na niedzielę.

Głosowanie odbywa się jednego dnia w całym okręgu izby rzemieślniczej.

§ 48. Na obszarze każdego obwodu wyborczego właściwa władza przemysłowa I instancji wyznacza lokale wyborcze, w miarę możności w takiem miejscu, żeby w związku ze stosunkami miejscowemi możliwie równomiernie ułatwić wszystkim wyborcom korzystanie z prawa wybierania.

§ 49. Przeprowadzenie głosowania należy do obwodowej, ewentualnie do miejscowej komisji wyborczej.

Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili ukończenia go — w lokalu wyborczym powinni być obecni bez przerwy co najmniej przewodniczący i dwaj członkowie komisji wyborczej lub ich zastępcy.

Gdyby brakło członków kompletu lub ich zastępców, przewodniczący uzupełni komisję wyborczą, powołując do niej jedną lub dwie osoby z pośród obecnych wyborców.

§ 50. Wstęp do lokalu wyborczego mają tylko wyborcy, a nadto mężowie zaufania po jednym od każdej zgłoszonej listy lub ich zastępcy.

§ 51. Przewodniczący komisji wyborczej ma prawo usunąć z lokalu wyborczego osoby, które zakłócają spokój albo w lokalu tym uprawiają agitację, nie pozbawiając ich jednak prawa oddania głosu.

Męża zaufania lub jego zastępcę przewodniczący komisji wyborczej może wydalić z lokalu wyborczego dopiero po bezskutecznem uprzedniem upomnieniu, czyniąc odpowiednią wzmiankę w protokóle komisji wyborczej.

§ 52. Stół, przy którym urzęduje komisja wyborcza, należy ustawić tak, aby ze wszystkich stron był widoczny. Mężowie zaufania zasiadają przy stole. Na stole należy ustawić urnę wyborczą, która powinna być tak urządzona, ażeby bez otwierania nie można było wydobywać z niej kart do głosowania.

Egzemplarz rozporządzenia niniejszego powinien znajdować się na stole biura wyborczego do publicznego użytku.

Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza i mężowie zaufania powinni się przekonać, czy urna jest próżna, poczem na urnę nałożyć pieczęcie. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny w żadnym przypadku otwierać nie wolno.

§ 53. Głosowanie jest tajne i odbywa się zapomocą kart do głosowania. Karty do głosowania powinny być koloru białego. Karta powinna zawierać jedynie wyrażony cyframi numer listy kandydatów, na którą wyborca oddaje głos.

Numer może być odbity mechanicznie lub pisany.

Głos wolno oddać tylko osobiście.

§ 54. Karty do głosowania wkłada głosujący do koperty, którą wręcza mu przewodniczący. Koperty powinny być sporządzone z papieru białego i oprócz pieczęci obwodowej komisji wyborczej nie mogą być oznaczone żadnym innym znakiem odróżniającym.

§ 55. Głosowanie rozpoczyna się o godzinie 9 rano i trwa bez przerwy do godziny 21.

§ 56. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: wyborca, zbliżywszy się do stołu, przy którym zasiada komisja wyborcza, wymienia swoje nazwisko i imię, wykazując tożsamość swej osoby. Po sprawdzeniu przez członka komisji, prowadzącego protokół, czy wymienione nazwisko i imię znajduje się w spisie wyborców, wyborca wkłada kartę do głosowania w kopertę, otrzymaną od przewodniczącego komisji, i wręcza ją przewodniczącemu, który, nie zaglądając do wnętrza koperty, wrzuca ją do urny wyborczej. Jednocześnie członkowie komisji zaznaczają w obu egzemplarzach spisu obok nazwiska wyborcy, że tenże swój głos oddał.

§ 57. Przewodniczący nie może przyjąć karty niewłożonej do koperty; również nie przyjmie kopert, oznaczonych jakimkolwiek znakiem.

§ 58. Każdy członek komisji wyborczej i każdy mąż zaufania może wystąpić z zarzutem co do tożsamości głosującego. Zarzuty te mogą być czynione dopóki osoba, o którą chodzi, nie oddała głosu. W przypadku wystąpienia z zarzutem przewodniczący komisji może zażądać od głosującego udowodnienia tożsamości jego osoby; jeżeli wyborca, którego tożsamość została zakwestjonowana, nie przedstawi dokumentów, uznanych przez komisję wyborczą za wystarczające, może się powołać na świadectwo dwóch świadków, osobiście znanych choćby jednemu członkowi komisji wyborczej. Nazwiska tych świadków i nazwisko członka komisji wyborczej, znającego ich osobiście, będą zaznaczone w protokóle komisji.

Od decyzji komisji wyborczej w sprawie tożsamości wyborcy niema odwołania. Jeżeli orzeczenie komisji w tej sprawie nie zapadło jednomyślnie, należy zaznaczyć to w protokóle.

§ 59. Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby wskutek wydarzeń siły wyższej czynności wyborcze były na czas przejściowy uniemożliwione, komisja wyborcza może przedłużyć gło-

sowanie lub odroczyć je do dnia następnego. Zarządzenie takie musi być natychmiast ogłoszone publicznie.

§ 60. W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętowuje akta wyborcze i urnę wyborczą i oddaje je na przechowanie przewodniczącemu. Po ponownem podjęciu głosowania należy protokólarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 61. Z uderzeniem godziny 21 przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko wyborcy, którzy przed uderzeniem godziny 21 weszli do lokalu.

§ 62. Natychmiast po zamknięciu głosowania komisja wyborcza uskutecznia obliczenie wyniku, przy czem mają prawo być obecni mężowie zaufania lub ich zastępcy.

§ 63. Przewodniczący otwiera urnę wyborczą, poczem liczy koperty w niej złożone, nie otwierając ich.

Jednocześnie ustala się na podstawie notatek w spisie wyborców liczbę wyborców, którzy głosowali.

Gdyby liczba ta mimo kilkakrotnego liczenia różniła się od liczby kopert, wyjętych z urny, należy okoliczność tę zaznaczyć w protokóle, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę powyższej niezgodności.

§ 64. Następnie komisja wyborcza przystępuje niezwłocznie do obliczenia głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

W tym celu jeden z członków komisji wyborczej otwiera każdą kopertę zosobna, wyjmuje z niej kartę do głosowania i podaje przewodniczącemu, który odczytuje głośno treść karty, poczem okazawszy kartę mężom zaufania, jeżeli są obecni, oddaje ją wraz z kopertą innemu członkowi komisji wyborczej do sprawdzenia i przechowania aż do ukończenia obliczenia. Podczas odczytywania przez przewodniczącego dwaj członkowie komisji wyborczej czynią odpowiednie adnotacje na formularzach obliczeniowych. Po ukończeniu tych czynności oblicza się na obydwóch formularzach liczby głosów, przypadające na poszczególne listy. Liczby te na obydwóch formularzach powinny zgadzać się ze sobą i mają odpowiadać liczbie ważnie oddanych głosów.

Obydwa wypełnione formularze obliczeniowe powinny być podpisane przez wszystkich obecnych członków komisji wyborczej i dołączone do protokółu.

§ 65. Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone do koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym, 2) karty do głosowania niewypełnione, 3) karty do głosowania, wypełnione niezgodnie z przepisami § 53, tudzież karty oczywiście innego koloru niż biały, 4) karty do głosowania, znalezione w kopercie w liczbie większej niż jedna, o ile nie opiewają na jeden i ten sam numer, 5) karty do głosowania, nieopiewające na jedną z ważnie zgłoszonych obwodowych list kandydatów.

W przypadku, wymienionym pod pkt. 4, jeżeli wszystkie karty noszą jeden i ten sam numer, liczą się one za jedną, a pozostałe karty przewodniczący niezwłocznie zniszczy, co zaznacza w protokóle komisji.

§ 66. Karty do głosowania, unieważnione przez komisję, należy oznaczyć na odwrotnej stronie numerami porządkowemi i osobno zapakowane oraz opieczętowane załączyć do protokółu.

Gdyby powodem unieważnienia karty do głosowania była wadliwość koperty, należy dołączyć do karty także kopertę, oznaczywszy ją numerem porządkowym odpowiedniej karty.

§ 67. Wszystkie ważnie oddane karty do głosowania komisja wyborcza starannie zapakuje.

Na opakowaniu należy umieścić napis, wskazujący obwód głosowania, z którego karty pochodzą.

§ 68. Z czynności swoich komisja wyborcza spisuje protokół. Protokóły powinny być spisywane atramentem.

W protokóle musi być uwidocznione: liczba osób, mających prawo wybierania w danym obwodzie wyborczym, bądź w miejscu głosowania, 2) liczba wyborców, którzy wzięli udział w głosowaniu, 3) liczba głosów, unieważnionych w myśl § 65, wraz z motywami unieważnienia, 4) liczba głosów ważnych, 5) liczba głosów, ważnie oddanych na poszczególne listy kandydatów, przyczem wyszczególnić należy, ile z nich było kwestjonowanych.

Protokół powinien być podpisany przez wszystkich obecnych członków komisji wyborczej i obecnych mężów zaufania, a następnie łącznie z kartami do głosowania oraz ze spisami wyborców, użytemi podczas głosowania, powinien być odesłany niezwłocznie do głównej komisji wyborczej.

Każdy członek komisji wyborczej lub mąż zaufania, jeżeli uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, ma prawo podyktować swoje oświadczenie w tej mierze lub niezwłocznie złożyć je oddzielnie na piśmie. Oświadczenie to powinno być załączone do protokółu.

Po zakończeniu swych czynności komisja wyborcza bez zwłoki przesyła wszystkie akta, nie wyłączając kart do głosowania, głównej komisji wyborczej.

§ 69. Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ustalenia wyników głosowania odbywa się najpóźniej 5 dnia po głosowaniu.

Przewodniczący głównej komisji wyznacza posiedzenie po nadejściu protokółów wyborczych ze wszystkich obwodów głosowania bądź miejsc głosowania i zawiadamia o miejscu i czasie tego posiedzenia co najmniej na 24 godziny przed terminem wszystkich członków głównej komisji i mężów zaufania list wyborczych.

§ 70. Główna komisja wyborcza rozpatruje nadesłane protokóły komisyj wyborczych i bada, czy uchwały tych komisyj co do ważności kart do głosowania są zgodne z przepisami § 65 tudzież, czy liczby podane według przepisu § 68 ust. 2 w protokóle komisji, są prawdziwe.

Jeżeli uchwały obwodowej bądź miejscowej komsji wyborczej są niezgodne z przepisami § 65, główna komisja wyborcza uskuteczni odpowiednie sprostowania wyników głosowania. Widoczne błędy arytmetyczne poprawi główna komisja wyborcza, jeżeli to na podstawie protokółu lub spisu wyborców jest możliwe.

Wszelkie wątpliwości, jakie mogą się nasuwać głównej komisji wyborczej co do przeprowadzenia wyborów w poszczególnych obwodach, powinny być uwidocznione w protokóle.

§ 71. Po nadejściu wyników głosowania z całego okręgu izby rzemieślniczej zestawi je główna komisja wyborcza, podając dla każdego obwodu wyborczego, a następnie i dla całego okręgu izby rzemieślniczej:

1) liczbę osób, uprawnionych do głosowania;
2) liczbę głosujących;
3) liczbę głosów unieważnionych;
4) ostateczną liczbę głosów ważnych;
5) liczbę głosów ważnych, oddanych na każdą ważnie zgłoszoną listę kandydatów.

Obliczenie to będzie sporządzone w dwóch egzemplarzach i powinno być podpisane przez wszystkich obecnych członków komisji i załączone do protokółu.

Zestawienie wyników obliczania może być przerwane jedynie z powodu wydarzeń siły wyższej, uniemożliwiającej te czynności. Postanowienia § 60 co do pieczętowania i przechowania aktów mają odpowiednie zastosowanie.

§ 72. Wynik wyborów ustala się w każdym obwodzie według zasady względnej większości głosów, uzyskanych przez jedną ze zgłoszonych list kandydatów. Jeżeli na listy, które otrzymały największą ilość głosów, padła równa ilość głosów, o tem, którą z tych list należy uznać za wybraną, rozstrzyga los.

Na liście, która uzyskała względną większość w danym obwodzie wyborczym, uważa się za wybrane osoby, zamieszczone na tej liście.

§ 73. Główna komisja wyborcza spisuje ze swych czynności protokół. W protokóle powiny być uwidocznione wszystkie obliczenia, dokonane w celu stwierdzenia wyniku wyborów.

§ 74. Po spisaniu protokółu przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza na posiedzeniu rezultaty wyborów, a więc liczbę głosów ważnych, oddanych w całym okręgu izby rzemieślniczej na poszczególne listy, oraz imiona i nazwiska wybranych do izby rzemieślniczej członków i ich zastępców.

Przewodniczący głównej komisji wyborczej przesyła wszystkie akta wyborcze do władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Władza przemysłowa wojewódzka zarządzi bezzwłoczne ogłoszenie wszystkich danych, o których mowa w ust. 1 paragrafu niniejszego, w „Dzienniku Wojewódzkim".

§ 75. Każdy uprawniony do głosowania może wnieść przez główną komisję wyborczą do władzy przemysłowej wojewódzkiej zarzuty przeciw ważności wyborów w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów w „Dzienniku Wojewódzkim". Władza przemysłowa wojewódzka unieważni wybory w całości lub w części z powodu uchybienia przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 październikа 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638) oraz przepisom niniejszym — jeżeli te uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów. Decyzja władzy przemysłowej wojewódzkiej jest ostateczna.

W razie unieważnienia wyboru poszczególnego radcy, wstępuje w jego miejsce zastępca. W razie unieważnienia wyborów w całości, nowe wybory odbywają się przez te same komisje wyborcze i na podstawie tych samych spisów wyborców, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w tych spisach, poczynionych na podstawie reklamacyj.

W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie wyżej wymienionym lub odrzucenia sprzeciwu wybory uprawomocniają się.

§ 76. Władza przemysłowa wojewódzka sporządza protokół zakończenia postępowania wyborczego, akta zaś wyborcze opieczętowuje i składa do archiwum.

§ 77. Po uprawomocnieniu się wyborów (§ 75) władza przemysłowa wojewódzka wystawia dla każdego z wybranych członków i zastępców list wierzytelny, podpisany przez wojewodę.

List wierzytelny zawiera:

1. numer obwodu wyborczego,
2. dzień wyborów,
3. imię i nazwisko, wiek, zawód i miejsce zamieszkania osoby, wybranej na radcę izby lub jego zastępcę.

Uprawniony może podjąć list wierzytelny w ciągu 5 dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów u władzy przemysłowej wojewódzkiej. Listy wierzytelne, niepodjęte w tym terminie, władza przemysłowa wojewódzka przesyła uprawnionym pod adresem, wskazanym na liście kandydatów.

§ 78. Z chwilą uprawomocnienia się wyniku wyborów władza przemysłowa wojewódzka rozwiązuje główną, obwodowe i miejscowe komisje wyborcze.

§ 79. Wszelkie wydatki, połączone z przeprowadzeniem wyborów, pokrywa się z funduszów izby.

§ 80. W m. st. Warszawie uprawnienia i obowiązki wojewody, wynikające z przepisów niniejszych, wykonywa Komisarz Rządu.

§ 81. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 158. Oświadczenie Rządowe z dnia 30 stycznia 1934 r. w sprawie złożenia dokumentów ratyfikacyjnych bądź przystąpienia niektórych państw do międzynarodowej konwencji o linjach ładunkowych.

---

z 13 marca Nr. 20 Rok 1934

Poz. 159. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 1934 r. o uchyleniu postępowania doraźnego w sprawach o niektóre przestępstwa.

Poz. 160. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 20 lutego 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Na podstawie ustępu drugiego art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o zmianie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 668) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 42, poz. 380) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86,poz. 668).

Podany w załączniku tekst ustawy obowiązuje od dnia 1 lutego 1934 r.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 20 lutego 1934 r. (poz. 160).

USTAWA

z dnia 11 grudnia 1923 r.

o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

TYTUŁ I.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 1.

Postanowienia niniejszej ustawy odnoszą się do funkcjonarjuszów państwowych, mianowanych na stałe zgodnie z obowiązującemi przepisami, tudzież zawodowych wojskowych. Osoby te oraz wdowy i sieroty po nich otrzymują zaopatrzenie emerytalne według zasad, określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2.

Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi, funkcjonarjusze poczt, telegrafów i telefonów, oficerowie i szeregowi Straży Granicznej, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej, nauczyciele wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostający na etacie Państwa, tudzież sędziowie z wyjątkiem handlowych, prokuratorzy i asesorzy sądowi.

Emerytem w rozumieniu niniejszej ustawy odnośnie do zawodowych wojskowych jest zawodowy wojskowy, przeniesiony w stan spoczynku.

Uposażenie emerytalne ministrów reguluje osobna ustawa. Do czasu wejścia w życie tej ustawy ministrowie, którzy przed objęciem tego stanowiska pełnili służbę, jako stali funkcjonarjusze państwowi, względnie zawodowi wojskowi, lub pozostawali w stanie spoczynku, otrzymują w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez rok stanowiska ministra i niepowołania z powrotem do czynnej służby państwowej lub wojskowej, o ile odpowiadają postanowieniom art. 9 ustawy, uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według ostatnio pobieranego uposażenia ministra (art. 17 ustawy).

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy zajmowali stanowisko ministra przez okres krótszy niż rok, a pozatem odpowiadają warunkom, wyszczególnionym w ustępie poprzednim, otrzymują uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według uposażenia w służbie czynnej, ostatnio pobieranego przed objęciem stanowiska ministra.

Czas spędzony na stanowisku ministra liczy się do wysługi emerytalnej narówni ze służbą państwową.

Funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, mianowanemu ministrem w czasie piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego, albo wybranemu na posła lub senatora w czasie zajmowania stanowiska ministra, zalicza się do wysługi emerytalnej w razie zwolnienia ze stanowiska ministra przed wygaśnięciem mandatu poselskiego lub senatorskiego pozostały czas piastowania tego mandatu w przypadku, jeżeli w chwili zwolnienia ze stanowiska ministra funkcjonarjusz państwowych lub zawodowy wojskowy nie nabył zgodnie z ust. 3 prawa do uposażenia emerytalnego.

Uposażenie emerytalne zostanie w takim przypadku wymierzone dopiero po wygaśnięciu mandatu poselskiego lub senatorskiego i z zastrzeżeniem postanowień art. 9 ustawy.

Art. 3.

Ze Skarbu Państwa można pobierać tylko jedno zaopatrzenie.

W przypadkach, gdyby funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, względnie pozostałej rodzinie, służyło z jakiegokolwiek bądź innego tytułu prawo do zaopatrzenia, wypłacanego ze Skarbu Państwa, monopolu państwowego lub przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" — uprawniony ma prawo wyboru.

Art. 4.

Osoby, które podstępnie uzyskały wyższy wymiar zaopatrzenia emerytalnego od przypadającego im na zasadzie niniejszej ustawy, mogą być pozbawione orzeczeniem dyscyplinarnem prawa do dalszego pobierania tego uposażenia, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej i obowiązku wynagrodzenia szkody wyrządzonej Skarbowi Państwa. Właściwość i tryb postępowania komisyj dyscyplinarnych określa rozporządzenie Rady Ministrów. Minister Skarbu jest uprawniony do natychmiastowego zawieszenia wypłaty całości lub części uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) do czasu uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

W razie pozbawienia osób, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, na mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) kwoty, których wypłata została przez Ministra Skarbu zawieszona, ulegają przelaniu na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku pozbawienia emeryta prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego właściwa władza naczelna może żonie i dzieciom takiego emeryta przyznać stały zasiłek nieprzekraczający ich pensji wdowiej lub sierocej.

Kwoty, nienależnie pobrane przez emeryta (wdowę, sierotę), tytułem uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej), podlegają zwrotowi bez względu na to, czy miało miejsce świadome wprowadzenie władzy w błąd przez zainteresowaną osobę, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.

Art. 5.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) oraz odprawy mogą ulec zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu tylko z tytułu alimentów, jako też zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu lub administracyjnemu z tytułu należności Skarbu Państwa.

Wysokość zapowiedzeń i zajęć wynosi: dla alimentów $^2/_5$ zaopatrzenia emerytalnego, względnie odprawy, a dla należności Skarbu Państwa $^1/_5$ zaopatrzenia emerytalnego, a $^2/_3$ odprawy.

Postanowienia ustępu 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do emerytów wojskowych oraz wdów i sierot po zawodowych wojskowych. U osób tych dokonywa się potrąceń dopuszczalnych w myśl ust. 1 niniejszego artykułu w wysokości, określonej w art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o potrąceniach z uposażenia osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 312) z zaopatrzenia emerytalnego lub odprawy, wypłacanych na zasadzie niniejszej ustawy.

Pośmiertne nie ulega zapowiedzeniu ani też zajęciu.

Art. 6.

Zmiany kwot w poszczególnych grupach uposażenia funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, pozostających w służbie czynnej, będą automatycznie stosowane do zaopatrzenia emerytalnego. Natomiast wszelkie zmiany, dotyczące zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych do grup uposażenia, nie mają zastosowania do przeniesionych już w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Art. 7.

Na pokrycie świadczeń, przewidzianych w niniejszej ustawie na rzecz funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, mianowanych po dniu 31 stycznia 1934 r., tworzy się ze składek emerytalnych Państwowy Zakład Emerytalny. Składki emerytalne do Państwowego Zakładu Emerytalnego uiszcza Skarb Państwa, który pokrywa również ewentualny niedobór Państwowego Zakładu Emerytalnego i gwarantuje wypłatę wszystkich świadczeń, wynikających z niniejszej ustawy.

Państwowy Zakład Emerytalny jest instytucją prawa publicznego i posiada osobowość prawną. Państwowy Zakład Emerytalny jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych; wszelkie akty prawne, zawierane przez Państwowy Zakład Emerytalny w wykonaniu postanowień niniejszej ustawy, są wolne od należności Skarbu Państwa i nie podlegają opłatom stemplowym. Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu służy uwolnienie od opłat sądowych.

Rada Ministrów może rozszerzyć zakres działania Państwowego Zakładu Emerytalnego również na inne kategorje funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, niż wymienione w ust. 1, oraz na pracowników instytucyj, przedsiębiorstw i monopolów państwowych.

Rada Ministrów wyda statut Państwowego Zakładu Emerytalnego, określający w szczególności sposób powoływania i zakres kompetencyj poszczególnych organów, postępowanie przy ustalaniu i przyznawaniu świadczeń, sposób wypłaty świadczeń, prawa i obowiązki pracowników Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób podpisywania dokumentów imieniem Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób publikacji rocznych

sprawozdań i zamknięć rachunkowych oraz nadzór państwowy nad Państwowym Zakładem Emerytalnym.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi również wysokość składki emerytalnej, sposób tworzenia i przeznaczenia funduszów na poszczególne świadczenia, przeznaczenie uzyskanych nadwyżek, sposób lokaty funduszów, sposób rozrachowania Państwowego Zakładu Emerytalnego ze Skarbem Państwa i zaliczania do emerytury okresów służby, czy też pracy zawodowej, za które nie uiszczono składek emerytalnych do Państwowego Zakładu Emerytalnego, oraz unormuje sprawę przekazywania składek pomiędzy Państwowym Zakładem Emerytalnym a innemi instytucjami i Skarbem Państwa.

Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania rozporządzeń normujących:

a) I. przekazywanie przez Skarb Państwa ośmioprocentowej składki, określonej w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom lub zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia;

II. zaliczanie lat służby państwowej, pełnionej od dnia 1 stycznia 1928 r. do ubezpieczenia, unormowanego temże rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie do lat wysługi emerytalnej w wyżej wymienionych instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach tym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn, uznanych w rozporządzeniu Rady Ministrów za powodujące zachowanie prawa do przekazania, wymienionej w p. I, ośmioprocentowej składki i pod warunkiem, że funkcjonarjusz państwowy względnie zawodowy wojskowy nie nabył w służbie państwowej prawa do emerytury;

b) przekazywanie Skarbowi Państwa składek ubezpieczeniowych przez właściwe Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, lub właściwe instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia, za lata pracy umysłowej tych pracowników, którzy przeszli lub przejdą do stałej służby państwowej.

Za czas służby państwowej, począwszy od 1 kwietnia 1932 r. Skarb Państwa na mocy niniejszego postanowienia przekazywać będzie ośmioprocentową składkę, określoną w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom i zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 powołanego rozporządzenia nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

Przekazywanie składek, o których mowa w ustępie poprzednim, będzie uskutecznione za wszystkich funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przejdą ze służby państwowej do zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia w zakładzie ubezpieczeń pracowników umysłowych na zasadzie powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. lub do służby w instytucjach, przedsiębiorstwach czy też zakładach, uzasadniających w myśl art. 5 p. 4 do 6 tegoż rozporządzenia zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia, o ile ci funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi ani nie nabyli w służbie państwowej prawa do emerytury, ani prawa tego przy rozwiązaniu stosunku służbowego nie utracili.

Zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady zaliczą funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, za których Skarb Państwa winien przekazać składki ubezpieczeniowe, do miesięcy składkowych, względnie do wysługi emerytalnej w całości okres czasu, za który Skarb Państwa ma przekazać składki, niezależnie od obowiązujących w tej mierze odmiennych przepisów.

Opłaty emerytalne, przewidziane w ustawie niniejszej, wyjąwszy ustępy 1 do 5 niniejszego artykułu, wynoszą 8% uposażenia służbowego, otrzymywanego w czasie uiszczania tej opłaty. Jeżeli funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie uiścił opłaty emerytalnej w czasie trwania czynnej służby, opłatę tę oblicza się od uposażenia, otrzymywanego ostatnio przed rozwiązaniem stosunku służbowego.

Art. 8.

Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej za zgodą Ministra Skarbu może w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, a nie objętych niniejszą ustawą:

a) uwzględniać przy wymiarze zaopatrzeń emerytalnych ustawowo niezaliczalne lata służby,

b) podwyższać wymiar ustawowo przypadającego zaopatrzenia emerytalnego, tudzież

c) przyznawać zaopatrzenia emerytalne funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, jako też osobom po nich pozostałym.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do praktykantów, funkcjonarjuszów państwowych, mianowanych do odwołania, oraz do pracowników kontraktowych.

TYTUŁ II.

ZAOPATRZENIE EMERYTALNE FUNKCJONARJUSZÓW PAŃSTWOWYCH I ZAWODOWYCH WOJSKOWYCH.

Rozdział I.

Postanowienia wspólne.

Art. 9.

Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, który po nieprzerwanej co najmniej 15-letniej państwowej służbie cywilnej lub wojskowej, względnie po łącznym, nieprzerwanym, co najmniej 15 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, przechodzi w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie niniejszej lub we właściwych przepisach o stosunkach służbowych, albo też zostaje zwolniony bez utraty praw nabytych.

Wyjątkowo nabywa funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, prawo do uposażenia emerytalnego:

1) po nieprzerwanej, co najmniej 5-letniej państwowej służbie cywilnej, względnie wojskowej, lub po łącznym nieprzerwanym, co najmniej 5 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, z powodu trwałej niezdolności do służby, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby;

2) bez względu na czas służby — wskutek trwałej niezdolności do służby z powodu:

a) nieszczęśliwego wypadku, wynikłego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,

b) działań wojennych w miejscu służbowego pobytu,

c) chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, względnie w danej formacji wojskowej.

Przy obliczaniu 15-letniej, względnie 5-letniej służby państwowej, postanowienia art. 16 nie mają zastosowania.

Art. 10.

Do wysługi emerytalnej liczy się czas służby nieprzerwanej z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Emerytowany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, powołany ponownie z urzędu lub na własną prośbę do stałej służby państwowej lub zawodowej wojskowej (reaktywacja), traci prawo do poprzednio przyznanego mu uposażenia emerytalnego. Przy ponownem przeniesieniu reaktywowanego w stan spoczynku wymierza mu się uposażenie emerytalne według ostatnio pobieranego uposażenia (art. 17 ustawy), przyczem do wysługi emerytalnej, nabytej przed reaktywacją, dolicza się cały okres służby, odbytej po reaktywacji.

Art. 11.

Funkcjonarjuszowi państwowemu i zawodowemu wojskowemu, który po nieprzerwanej co najmniej 10-letniej służbie państwowej stał się trwale niezdolnym do służby, a ponadto utracił bez własnej winy trwale co najmniej 95% zdolności do zarobkowania — dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego w granicach art. 19 niniejszej ustawy 10 lat do czasu służby, podlegającego normalnemu zaliczeniu do wysługi emerytalnej.

Do okresu 10-letniej służby państwowej wlicza się jedynie służbę państwową, zaliczalną do wysługi emerytalnej na mocy art. 37 punkt 1 i 2, lub art. 50 ust. 1 i 5 z uwzględnieniem łącznej policzalności państwowej służby cywilnej i wojskowej, zgodnie z ust. 1 art. 9 ustawy.

Art. 12.

Funkcjonarjuszowi państwowemu i zawodowemu wojskowemu, który wskutek przypadków, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy, utracił również zdolność do pracy zarobkowej — wymierza się uposażenie emerytalne według norm art. 19 niniejszej ustawy, doliczając ponadto do wysługi emerytalnej w granicach tegoż artykułu zależnie od stopnia utraty zdolności do zarobkowania, a mianowicie:

przy utracie zdolności od 35% — 54% — 2 lata,
„ „ „ „ 55% — 74% — 4 „
„ „ „ „ 75% — 84% — 6 lat,
„ „ „ „ 85% — 94% — 8 „
„ „ „ „ 95% — 100% — 10 „

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach może właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać uposażenie emerytalne w wymiarze wyższym od przewidizanego w ustępie 1 niniejszego artykułu aż do pełnej wysokości uposażenia w służbie czynnej (art. 17), będącego podstawą do obliczenia uposażenia emerytalnego.

Praktykantów i funkcjonarjuszów państwowych, mianowanych do odwołania w myśl ustaw o państwowej służbie cywilnej, w przypadkach, wymienionych w niniejszym artykule, traktuje się narówni z funkcjonarjuszami państwowymi, mianowanymi na stałe.

Art. 13.

Doliczenie lat do wysługi emerytalnej w myśl art. 12 niniejszej ustawy następuje pod warunkiem:

1) niezdolności do służby, spowodowanej przyczynami, wskazanemi w punkcie 2 art. 9

niniejszej ustawy, stwierdzonej zarządzonem z urzędu badaniem komisji lekarskiej;

2) zgłoszenia wypadków w ciągu jednego roku tej władzy, przy której dany funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, służył.

W przypadkach, zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie, a należycie usprawiedliwionych i udowodnionych, może władza przyjąć zgłoszenie, jeżeli nastąpiło ono nie później, niż w trzy lata po zajściu wypadku.

Art. 14.

Skład i sposób urzędowania komisji lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, a komisji wojskowo-lekarskiej dla zawodowych wojskowych określi rozporządzenie Rady Ministrów, które też określi sposób oceny zdolności do służby (państwowej, wojskowej), sposób oceny stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej, a także sposób stwierdzenia przyczynowego związku choroby (kalectwa) ze służbą państwową, a względnie wojskową wogóle, specjalnie zaś ustalenie, iż choroba powstała z przyczyn, przewidzianych w art. 9 niniejszej ustawy, sposób stwierdzenia powstania choroby, braku lub istnienia winy chorego (kaleki) w jej powstaniu, a następnie stałej potrzeby pomocy osób postronnych, względnie potrzeby szczególnej opieki, jako to: potrzeby umieszczenia w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo-chorych.

Art. 15.

Czas służby wojskowej, odbytej podczas wojny od dnia rozpoczęcia działań wojennych do dnia podpisania traktatu pokoju, liczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego podwójnie. Również podwójnie liczy się czas rzeczywiście pełnionej służby cywilnej, odbytej na terenie operacyjnym, podporządkowanym dowództwu armji, oraz okresy służby rzeczywiście pełnionej w formacjach wojskowych.

Przy częściowej mobilizacji oblicza się w ten sposób czas służby, odbytej podczas wojny, tylko pełniącym służbę w formacjach zmobilizowanych, a ponadto wojskowym, zatrudnionym w Ministerstwie Spraw Wojskowych i Naczelnem Dowództwie.

Art. 16.

Przy ostatecznem obliczeniu lat wysługi emerytalnej nie uwzględnia się części roku do 6 miesięcy włącznie, natomiast okres, przekraczający czas 6 miesięcy, liczy się jako pełny rok.

Art. 17.

Podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych jest uposażenie zasadnicze otrzymywane ostatnio w służbie czynnej bez dodatków.

Podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego zawodowych wojskowych jest uposażenie w wymiarze dla zajmujących stanowiska służbowe poza stolicą otrzymywane ostatnio w służbie czynnej, łącznie z dodatkiem wyrównawczym i innemi dodatkami, zaliczalnemi do uposażenia emerytalnego na zasadzie niniejszej ustawy.

Zawodowi wojskowi, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku zajmowali stanowiska służbowe w stolicy, otrzymują przez czas zamieszkiwania w stolicy dodatek w wysokości 10% uposażenia emerytalnego. Prawo do tego dodatku gaśnie od pierwszego dnia miesiąca następującego po przesiedleniu się do innej miejscowości.

Przy wymierzaniu uposażeń emerytalnych funkcjonarjuszom państwowym lub zawodowym wojskowym, pełniącym służbę na placówkach zagranicznych i terenie w. m. Gdańska przyjmuje się za podstawę wymiaru uposażenie czynne, jakie pobieraliby, pełniąc służbę w kraju.

Art. 18.

Niezależnie od postanowienia art. 17 powiększa się uposażenie emerytalne funkcjonarjuszów państwowych, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku, pełnili służbę na terenie w. m. Gdańska, o różnicę między kwotą uposażenia, obowiązującego w kraju, a kwotą uposażenia, obowiązującego na terenie w. m. Gdańska, przez okres zamieszkiwania emeryta lub pozostałej po nim rodziny na tym obszarze.

Art. 19.

Uposażenie emerytalne wynosi po 15 latach służby 40% (czterdzieści procent) i wzrasta za każdy następny rok o 3% (trzy procent) aż do 100% (sto procent) podstawy wymiaru (art. 17), co stanowi pełny wymiar uposażenia emerytalnego. W przypadkach, w których możliwe jest nabycie prawa do emerytury po krótszym okresie służby, niż lat 15 (art. 9 ust. 2), uposażenie emerytalne wynosi do 10 lat służby włącznie 30% (trzydzieści procent) i wzrasta za każdy następny rok służby do 15 lat służby włącznie o 2% (dwa procent) podstawy wymiaru (art. 17).

W tym samym stosunku oblicza się także wszystkie dodatki, do których emeryt ma prawo w myśl przepisów niniejszej ustawy.

Art. 20.

(skreślony).

Art. 21.

Funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, ma prawo z powodu przeniesienia go w stan spoczynku do zwrotu kosz-

tów jednorazowego przesiedlenia się z rodziną z ostatniego miejsca służbowego do przyszłego miejsca zamieszkania w kraju lub na obszarze w. m. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należności za przeniesienie z urzędu w służbie czynnej.

Z powyższego prawa przeniesienia się można skorzystać w ciągu jednego roku, licząc od dnia przeniesienia w stan spoczynku.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących, przypadkach, Minister Skarbu może przyznawać zwrot kosztów jednorazowego przesiedlenia w razie, gdy przesiedlenie nastąpiło przed przeniesieniem w stan spoczynku, lub po upływie roku od dnia przeniesienia, a zaszły okoliczności, które uzasadniają niedotrzymanie rocznego terminu przesiedlenia.

Art. 22.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca, następującego po przeniesieniu w stan spoczynku.

Uposażenie emerytalne płatne jest miesięcznie zgóry.

Uposażenie emerytalne, wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego uposażenia, przypada na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.

Art. 23.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie:

1) w razie śmierci emeryta;

2) gdy emeryt został prawomocnie skazany za czyn karygodny, a skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, względnie prawa do uposażenia emerytalnego. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może jednak w tym przypadku przyznać żonie i dzieciom emeryta odpowiedni zasiłek na czas, przez który rodzina pozostawałaby bez środków do utrzymania. Zasiłek ten nie może przekraczać ustawowego zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego. Zawieszenie w wyroku sądowym wykonania kary pociąga za sobą utratę prawa do uposażenia emerytalnego tylko o ile emeryt został następnie skazany na odbycie zawieszonej kary; w tym przypadku utrata prawa do uposażenia emerytalnego następuje od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uprawomocnieniu się ponownego skazania.

3) gdy emeryt wojskowy został orzeczeniem oficerskiego sądu honorowego prawomocnie skazany na wykluczenie z korpusu oficerskiego, za czyn popełniony przed wstąpieniem do wojska polskiego, a zwrócony przeciw interesom Narodu Polskiego.

Ponadto emeryt może zrzec się stale lub czasowo prawa do pobierania uposażenia emerytalnego, zrzeczenie to jednak nie może w niczem szkodzić prawom wdów i sierot do pensji wdowiej i sierocej, tudzież prawom osób uprawnionych do otrzymywania od emeryta alimentów, z tytułu których uposażenie emerytalne podlega zapowiedzeniu i zajęciu w myśl art. 5 niniejszej ustawy.

Art. 24.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego nie przysługuje:

1) na czas przebywania przez okres dłuższy niż pół roku poza granicami Państwa, względnie Wolnego Miasta Gdańska, bez zezwolenia właściwej władzy naczelnej, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

2) w razie utraty obywatelstwa polskiego, z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego;

3) na czas pobierania zaopatrzenia z tytułu niezdolności do służby lub pracy na zasadzie innych ustaw, jeżeli świadczenia te płyną ze Skarbu Państwa (art. 3); postanowienie to nie ma zastosowania do weteranów powstań narodowych, oraz wdów i sierot po nich, o ile otrzymują zaopatrzenie na mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 212);

4) w razie wstąpienia do klasztoru;

5) przy zastosowaniu przepisów niniejszej ustawy (art. 42, 55, 56, 57 i 58) na czas umieszczenia w domu inwalidów, względnie w zakładach dla umysłowo chorych.

W przypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule, wypłaca się uposażenie emerytalne od dnia pierwszego miesiąca, następującego po usunięciu przyczyn, wymienionych w tym artykule, nie wcześniej jednak niż od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu się o uposażenie.

Art. 25.

Emeryci, którzy zajmują jakiekolwiek płatne stanowiska w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym, czy też samorządu terytorjalnego lub gospodarczego, tudzież w instytucjach ubezpieczeń społecznych, oraz emeryci, którzy pobierają emeryturę z funduszów takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, otrzymują tylko taką część, przyznanego na mocy niniejszej ustawy, uposażenia emerytalnego, która wraz z wynagrodzeniem, względnie zaopatrzeniem, pobieranem z danej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu nie przewyższa 150% uposażenia, ostatnio pobieranego w służbie czynnej.

Za uposażenie, ostatnio pobierane w służbie czynnej, w rozumieniu poprzedniego ustępu, należy uważać uposażenie, któreby emeryt otrzymał w danym miesiącu, gdyby pełnił obowiązki służbowe w miejscu swego stałego zamieszkania, jako samotny funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, zaliczony do tego stopnia i grupy, do których był zaliczony ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku, z uwzględnieniem tylko tych dodatków do uposażenia, do których mają prawo wszyscy funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi.

Czasowe powierzenie emerytowi ściśle określonych specjalnych czynności nie uważa się za objęcie stanowiska w rozumieniu ust. 1.

Emerytom, którzy w monopolach państwowych lub w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe" pozostają w publiczno-prawnym stosunku służbowym, zawiesza się wypłatę bieżących rat emerytury.

Rozdział II.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 26.

Przeniesienie w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych (art. 2), nie wyłączając sędziów i prokuratorów, zarządza właściwa władza naczelna.

Sędziów i prezesów Najwyższego Trybunału Administracyjnego przenosi w stan spoczynku Prezes Rady Ministrów.

Członków kolegjum Najwyższej Izby Kontroli i prezesów izb okręgowych przenosi w stan spoczynku Prezes Rady Ministrów, natomiast innych urzędników — Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

Władza naczelna może upoważnić podległe sobie bezpośrednio władze do przenoszenia w stan spoczynku pewnych kategoryj funkcjonarjuszów, których mianowanie jest zastrzeżone kompetencji jej lub podległej jej władzy.

Art. 27.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensję wdowią i sierocą) przyznaje i wymierza właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu, lub upoważniona przez władzę naczelną właściwa władza II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensja wdowia i sieroca), winno być przyznane i wymierzone w ciągu 30 dni od daty przeniesienia w stan spoczynku, względnie śmierci funkcjonarjusza państwowego.

W razie niemożności wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego w przewidzianym terminie właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu lub upoważniona przez władzę naczelną właściwa władza II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową winna przyznać danemu emerytowi (wdowie, sierocie) zaliczkę do czasu wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego. Zaliczka ta podlega potrąceniu w całości z pierwszych przyznanych rat zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emeryta, pensji wdowiej lub sierocej).

Art. 28.

Przeniesienie w stan spoczynku następuje na prośbę funkcjonarjusza państwowego:

a) bez względu na wiek, jeżeli funkcjonarjusz państwowy z powodu ułomności cielesnej, albo z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych stał się trwale niezdolny do służby;

b) bez względu na zdolność do służby, gdy przekroczył sześćdziesiąt lat życia

c) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 55 lat życia.

Art. 29.

Władza powinna funkcjonarjusza państwowego przenieść w stan spoczynku bez jego prośby:

a) gdy funkcjonarjusz państwowy z powodu choroby nie pełnił służby dłużej niż na to zezwalają ustawy o państwowej służbie cywilnej; za przerwy w tych czasokresach uważane będą tylko te czasokresy czynej służby, które wynoszą co najmniej połowę czasu, spędzonego poprzednio poza służbą wskutek choroby lub na urlopie dla poratowania zdrowia;

b) gdy z powodów, podanych w punkcie a) art. 28, jest trwale niezdolny do prawidłowego pełnienia służby;

c) jeżeli funkcjonarjusz państwowy w ciągu pół roku od chwili przeniesienia go w stan nieczynny nie został powołany do służby czynnej.

Władza może przenieść funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby, gdy przekroczył 60 lat życia i uzyskał prawo do zaopatrzenia emerytalnego. Przepis ten nie stosuje się do sędziów, prokuratorów, profesorów szkół akademickich, jako też do członków kolegjum Najwyższej Izby Kontroli, kolegjów departamentów Najwyższej Izby Kontroli, prezesów i wiceprezesów izb okręgowych i członków kolegjów tychże izb, do których stosuje się odrębne przepisy.

Art. 30.

Władza musi funkcjonarjusza państwowego przenieść w stan spoczynku bez jego prośby na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego o przeniesieniu w stan spoczynku przy zachowaniu postanowień tego orzeczenia.

Ponadto Prezes Najwyższej Izby Kontroli i członkowie kolegjum Najwyższej Izby Kontroli muszą być przeniesieni w stan spoczynku na skutek uchwały Sejmu, powziętej w myśl art. 9 Konstytucji, lub wskutek utraty praw stanu na zasadzie wyroku sądowego, podanych do wiadomości Prezesa Rady Ministrów.

Przeniesienie w stan spoczynku w powyższych przypadkach następuje wyłącznie przy zachowaniu postanowień ustępu 1 art. 9 niniejszej ustawy.

Art. 31.

Funkcjonarjusz państwowy, ubiegający się o przeniesienie w stan spoczynku z powodów, wymienionych w lit. a) art. 28, będzie poddany badaniu komisji lekarskiej I instancji w celu stwierdzenia, czy zachodzi trwała niezdolność do służby oraz z jakich przyczyn, a nadto, czy i w jakiej wysokości zachodzi utrata zdolności do zarobkowania (art. 11 i 12). Komisja lekarska I instancji przesyła swe orzeczenie bezpośrednio tej władzy, która zarządziła badanie, odpis zaś orzeczenia przesyła badanej osobie.

Właściwa władza ma prawo poddać funkcjonarjusza państwowego badaniu komisji lekarskiej II instancji. Również funkcjonarjusz państwowy ma prawo domagać się z uzasadnionych powodów badania przez komisję lekarską II instancji, jeżeli wynik badania przez komisję lekarską I instancji wypadł dla niego niekorzystnie. Odnośne odwołanie wraz z wnioskiem o przedstawienie do zbadania komisji lekarskiej II instancji winien funkcjonarjusz państwowy wnieść w ciągu dni 14-tu od daty doręczenia mu orzeczenia komisji lekarskiej I instancji do tej władzy, która zarządziła badanie.

Art. 32.

O zamierzonem przeniesieniu funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby w przypadkach, przewidzianych w punktach a) i b) art. 29, władza zawiadamia pisemnie funkcjonarjusza państwowego z równoczesnem pouczeniem, że w ciągu dni 14 ma on prawo wnieść odwołanie. Jeżeli przeniesienie w stan spoczynku następuje z mocy lit. b) art. 29 ma nadto analogiczne zastosowanie postępowanie przewidziane w art. 31 ustawy, przyczem władza w zawiadomieniu o zamierzonem przeniesieniu w stan spoczynku winna powołać się na orzeczenie komisji lekarskiej.

Art. 33.

Przeciw orzeczeniu władzy bezpośrednio podległej władzy naczelnej, wydanemu na zasadzie art. 26 ustęp 4 lub art. 27 ustawy, funkcjonarjuszowi państwowemu służy w ciągu 30-tu dni prawo wniesienia zażalenia do właściwej władzy naczelnej.

Przeciw orzeczeniu, opartemu na powtórnem, na własną prośbę funkcjonarjusza państwowego zarządzonem, badaniu komisji lekarskiej nie przysługuje żaden środek prawny.

Art. 34.

Bieg terminów, przewidzianych w art. 31, 32 i 33, rozpoczyna się z dniem, następującym po dniu doręczenia zawiadomienia lub orzeczenia.

Jeżeli koniec terminu przypadnie na niedzielę lub święto uroczyste, kończy się termin następnego dnia powszedniego. Terminu nie uważa się za zaniedbany, jeżeli przed jego upływem zażalenie wysłano pocztą listem poleconym, nadanym w dniu ostatnim terminu.

Art. 35.

Art. 32 nie stosuje się do sędziów i prokuratorów, asesorów sądowych i aplikantów sądowych. Zasady postępowania celem przeniesienia tych funkcjonarjuszów w stan spoczynku z urzędu określi ustawa o służbie sędziowskiej i prokuratorskiej.

Art. 36.

Uposażenie emerytalne przyznaje się i oblicza na podstawie danych, zawartych w osobowych aktach funkcjonarjusza państwowego i popartych bądź oryginalnemi dokumentami, bądź też uwierzytelnionemi odpisami takich dokumentów.

Jeżeli funkcjonarjusz państwowy rości sobie prawo do uposażenia emerytalnego w wyższym wymiarze, aniżeli wynika to z danych zawartych w jego osobowych aktach, winien udowodnić swe żądanie dokumentami.

Wyższe uposażenie emerytalne otrzymuje funkcjonarjusz państwowy od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu i wykazaniu prawa do takiego uposażenia.

Za czas, nieobjęty obliczeniem z powodu późniejszego przedstawienia dokumentów, funkcjonarjusz państwowy otrzymuje różnicę jedynie w tym wypadku, gdy nie ponosi winy opóźnionego przedstawienia dokumentów.

Art. 37.

1. Czas służby liczy się do wysługi emerytalnej od dnia rzeczywistego objęcia służby.

Do wysługi emerytalnej dolicza się również państwową służbę prowizoryczną i przygotowawczą, w myśl zasad obowiązujących przepisów o państwowej służbie cywilnej, o ile nominacja na służbę stałą nastąpiła w czasie służby prowizorycznej lub bezpośrednio po odbyciu służby przygotowawczej.

2. Ponadto właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może danemu funkcjonarjuszowi zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej w charakterze funkcjonarjusza prowizorycznego lub praktykanta, a niepoliczalnej do wysługi emerytalnej na zasadzie punktu 1 niniejszego artykułu oraz czas pracy kontraktowej w służbie państwowej.

Jeżeli nominacja na służbę stałą lub prowizoryczną, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl p. 1 niniejszego artykułu, nastąpiła w czasie trwania pracy kontraktowej w służbie państwowej, lub bezpośrednio po ukończeniu tej pracy, praca kontraktowa podlega zaliczeniu w całości do wysługi emerytalnej.

3. Do czasu służby, podlegającej normalnemu liczeniu do wysługi emerytalnej, dolicza się:

a) czas, przebyty w stanie nieczynnym, określony w obowiązujących przepisach o państwowej służbie cywilnej;

b) czas czynnej, również obowiązkowej, służby w wojsku polskiem, gdy funkcjonarjusz nie pełnił jej równolegle z państwową służbą cywilną, zaliczalną do wysługi emerytalnej;

c) czas przebyty w niewoli, jeżeli dostanie się do niej nastąpiło bez winy funkcjonarjusza.

Nadto przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośnemi ustawami przepisany, nieprzekraczający jednak 4 lat, czas rzeczywistych studjów w wyższych zakładach naukowych państwowych i uznanych za równorzędne z państwowemi, jeżeli czas tych studjów nie biegnie równolegle z czasem służby, zaliczalnej do emerytury i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisanemi egzaminami.

Czas obowiązkowej służby wojskowej oraz studjów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

W razie reaktywowania emeryta, który przeszedł w stan spoczynku przed dniem 1 października 1923 r. czas studjów wyższych może być zaliczony do wysługi emerytalnej dopiero po przesłużeniu co najmniej 5 lat w państwowej służbie polskiej.

Do zaliczenia czasu czynnej służby w wojsku polskiem i czasu, przebytego w niewoli, nie ma zastosowania warunek ciągłości służby (art. 10 ust. 1 ustawy).

4. Funkcjonarjuszom, którzy wstąpili ponownie do służby państwowej zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy pełny kalendarzowy rok służby państwowej, pełnionej po przerwie (art. 10 ust. 1) jeden rok pełnionej przed przerwą służby państwowej, określonej w pkt. 1 oraz w ustępie ostatnim pkt. 2 niniejszego artykułu.

W wyjątkowych przypadkach może właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej przed przerwą (art. 10 ust. 1 ustawy) w większym wymiarze, aniżeli ustalono w ustępie poprzednim.

Przy przechodzeniu funkcjonarjuszów państwowych z jednego działu służby do drugiego za przerwy w rozumieniu ustępów poprzednich i art. 10 ust. 1 ustawy uważa się jedynie przerwy, przekraczające jeden miesiąc.

5. Funkcjonarjuszom poczt ruchomych (urzędnikom ambulansowym i niższym funkcjonarjuszom pocztowym jeżdżącym w ambulansach) po upływie 10 lat służby w tym charakterze zalicza się do wysługi emerytalnej każdy dalszy rok takiej służby za 14 miesięcy.

6. Rada Ministrów określa warunki i tryb zaliczania do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych okresu czynnej działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, oraz okresu odbywania kar, orzeczonych przez władze byłych państw zaborczych za taką działalność.

7. Funkcjonarjuszom państwowym zalicza się do wysługi emerytalnej okresy, za które powinny być Skarbowi Państwa przekazane składki ubezpieczeniowe w myśl art. 7 ust. 6 lit. b ustawy.

8. Funkcjonarjuszom państwowym, którzy ze służby w monopolach, mającej charakter publiczno-prawny, przeszli bezpośrednio do służby państwowej, zalicza się do wysługi emerytalnej okresy, zaliczalne do wysługi emerytalnej w monopolach według przepisów, obowiązujących w chwili przejścia.

9. Funkcjonarjuszom państwowym, którzy ze służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe" przeszli bezpośrednio do służby państwowej, zalicza się do wysługi emerytalnej okresy, zaliczalne do wysługi emerytalnej w tem przedsiębiorstwie według przepisów, obowiązujących w chwili przejścia.

Art. 38.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się:

a) czasu służby, spędzonego przed ukończeniem 18 lat życia, wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym;

b) czasu urlopu bez uposażenia, z wyjątkiem urlopu, otrzymanego na czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego, oraz czasu urlopu bez uposażenia, udzielonego nauczycielowi dla pracy w szkolnictwie państwowem innych działów administracji, w szkolnictwie prywatnem lub w instytucji społecznej, zajmującej się szerzeniem oświaty pozaszkolnej;

c) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej, w myśl odnośnych przepisów;

d) czasu służby, odliczonego orzeczeniem dyscyplinarnem w myśl odnośnych przepisów.

Art. 39.

W razie przyznania emerytury z doliczeniem lat wskutek nieszczęśliwego wypadku (art. 9 punkt 2) przysługuje izbie skarbowej, w której okręgu emeryt otrzymuje swe zaopatrzenie, względnie która to zaopatrzenie wypłaca, lub też innej władzy wypłacającej zaopatrzenie emerytalne — prawo zarządzenia przy analogicznem zastosowaniu postępowania przewidzianego w art. 31 ustawy trzykrotnego badania emeryta w ciągu lat dziewięciu, w okresach trzechletnich od dnia przeniesienia w stan spoczynku, przez komisję lekarską, w celu stwierdzenia, czy trwała niezdolność do pracy zarobkowej nadal istnieje. W przypadku stwierdze-

nia odzyskania w części zdolności do pracy zarobkowej, ma dana izba skarbowa względnie władza wypłacająca, postawić władzy, uprawnionej do przenoszenia w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych, wniosek o odliczanie częściowe lub całkowite przyznanych dodatkowo lat do wysługi emerytalnej z art. 12 niniejszej ustawy.

W razie stwierdzenia przez komisję lekarską zupełnej zdolności do służby, należy emeryta powołać do służby czynnej w tym samym lub innym dziale zarządu państwowego na stanowisko nie niższe od poprzednio zajmowanego. W przypadku odmowy ze strony emeryta, należy cofnąć przyznane mu zaopatrzenie emerytalne.

Art. 40.

Oprócz przypadków, wymienionych w art. 23 niniejszej ustawy, prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie, gdy emeryt, który nie ukończył 50 lat życia, powołany w ciągu 6 lat po przeniesieniu w stan spoczynku w myśl punktu a) art. 28 i punktów a), b) i c) art. 29, odmówi przyjęcia ofiarowanej mu ponownie posady państwowej równej lub wyższej grupy uposażenia, przyczem mają zastosowanie odnośne postanowienia ustaw o państwowej służbie cywilnej.

Art. 41.

Do emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych, powołanych do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub ze względów na bezpieczeństwo Państwa, mają anaolgiczne zastosowania postanowienia art. 18 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663).

Postanowienie powyższe nie dotyczy emerytowanych pracowników kolejowych, względnie pracowników poczt, radjotelegrafów, telegrafów i telefonów, powołanych do służby wojskowej kolejowej, względnie w pocztach, radjotelegrafach i telefonach, na podstawie ustaw z dnia 27 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 160) i 18 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 7, poz. 36).

Art. 42.

Emerytowany funkcjonarjusz państwowy psychicznie chory, nie mający prócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być na wniosek odnośnego opiekuna, za zgodą Ministra Skarbu, umieszczony i leczony na kosz Skarbu Państwa w zakładzie dla umysłowo chorych, przyczem przez cały czas przebywania w takim zakładzie wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego.

Żonie i dzieciom takiego emeryta przysługuje za czas jego pobytu w takim zakładzie prawo do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego, obliczonego według ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy.

Art. 43.

Emerytowani funkcjonarjusze państwowi mają prawo do korzystania z ulg w razie kuracji w państwowych zakładach leczniczych i uzdrowiskach narówni z fukcjonarjuszami w służbie czynnej.

Ponadto władna będzie Rada Ministrów przyznać emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym prawo do korzystania z ulg, przyznawanych funkcjonarjuszom państwowym w zakresie pomocy lekarskiej, przejazdach państwowemi środkami komuikacyjnemi i t. p.

Art. 44.

Funkcjonarjusz państwowy, który nie nabył prawa do emerytury, a opuszcza służbę z powodu trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, nabytej wskutek choroby lub kalectwa bez własnej winy, względnie zostanie zwolniony ze służby z powodu zmian organizacji władz i urzędów, otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia w służbie czynnej.

Rozdział III.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie zawodowych wojskowych.

Art. 45.

Zawodowych oficerów wojska i marynarki wojennej przenosi w stan spoczynku Minister Spraw Wojskowych, zawodowych podoficerów wojska — dowódca Okręgu Korpusu, zawodowych podoficerów Korpusu Ochrony Pogranicza — dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza, zawodowych podoficerów i szeregowców marynarki wojennej — szef Kierownictwa Marynarki Wojennej.

Art. 46.

Uposażenie emerytalne zawodowych oficerów wojska i marynarki wojennej wymierza Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, zawodowych podoficerów wojska — dowódca Okręgu Korpusu w porozumieniu z właściwą izbą skarbową, zawodowych podoficerów Korpusu Ochrony Pogranicza — dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza w porozumieniu z właściwą izbą skarbową, zawodowych podoficerów i szeregowców marynarki wojennej — szef Kierownictwa Marynarki Wojennej w porozumieniu z właściwą izbą skarbową.

Wypłatę uposażenia emerytalnego zarządza właściwa władza skarbowa.

Przeciw orzeczeniu dowódcy Okręgu Korpusu, dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza i szefa Kierownictwa Marynarki Wojennej służy zawodowemu podoficerowi wojska i marynarki wojennej oraz zawodowemu szeregowcowi marynarki wojennej prawo zażalenia do Ministra Spraw Wojskowych w ciągu 30 dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia, przyczem postanowienie ust. 2 art. 34 niniejszej ustawy ma zastosowanie.

Przy przyznawaniu i wymierzaniu zaopatrzenia emerytalnego zawodowym wojskowym mają analogiczne zastosowanie przepisy ust. 2 i 3 art. 27 ustawy.

Art. 47.

I. Przeniesienie w stan spoczynku zawodowego wojskowego następuje w jednym z poniżej wyszczególnionych przypadków:

A. na własną prośbę:

a) gdy przekroczył 55 lat życia;

b) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 53 lat życia;

B. na własną prośbę lub z urzędu:

c) jeżeli z powodu ułomności cielesnej lub z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych stał się trwale niezdolnym do pełnienia zawodowej służby wojskowej;

C. z urzędu:

d) gdy przekroczył wiek, przewidziany dla zawodowych wojskowych ustawami o obowiązkach i prawach oficerów oraz szeregowych;

e) gdy pozostając w stanie nieczynnym z powodu niezdolności do służby, albo z powodu zredukowania etatów, przekroczył termin pozostawania w stanie nieczynnym ustalonym ustawami, wskazanemi w punkcie d) niniejszego artykułu;

f) gdy otrzymał ostateczną opinję ujemną, określoną ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów;

g) gdy szeregowy zawodowy został zwolniony z czynnej służby na skutek nieodnowienia z nim przez władzę uprawnioną zobowiązania do dalszej zawodowej służby wojskowej pomimo jego prośby, ani też nie otrzyma stanowiska należnego mu w myśl art. 99 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 698) o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego.

II. Przeniesienie w stan spoczynku zawodowego wojskowego może być nadto zarządzone na własną prośbę, po ukończeniu przez oficerów — 30 lat, przez podoficerów — 20 lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej, w tem co do oficerów — najmniej 20 lat, co do podoficerów — najmniej 17 lat faktycznie spędzonych w służbie wojskowej. Uwzględnienie prośby o przeniesienie w stan spoczynku zależy od decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 48.

Zawodowemu wojskowemu po nieprzerwanej co najmniej 15-letniej służbie wojskowej, w przypadku:

a) gdy orzeczeniem oficerskiego sądu honorowego został prawomocnie skazany na karę wykluczenia z korpusu oficerskiego,

b) gdy wyrokiem sądu wojskowego została prawomocnie orzeczona kara zwolnienia ze służby oficera, albo też kara degradacji podoficera,

c) gdy wyrokiem sądu wojskowego została prawomocnie orzeczona kara wydalenia z wojska —

może Minister Spraw Wojskowych przyznać zaopatrzenie w wysokości, odpowiadającej temu uposażeniu emerytalnemu, jakieby skazany pobierał, w razie przeniesienia go w stan spoczynku.

Art. 49.

Przez okresy służby, wymagane w art. 11, 47 i 48 ustawy, należy rozumieć obliczane w sposób kalendarzowy, nieprzerwane okresy służby wojskowej, oraz nieprzerwane, łączne okresy państwowej służby cywilnej i wojskowej.

Do czasokresów, wymienionych w ust. 1, wlicza się czas służby, przewidzianej w punktach b), c) i d) art. 50 niniejszej ustawy.

Art. 50.

Czas służby, podlegający normalnemu liczeniu do wysługi emerytalnej, liczy się od dnia rozpoczęcia czynnej służby wojskowej.

Do tego czasu służby wlicza się:

a) czas czynnej służby cywilno-państwowej, niespełnianej równocześnie ze służbą wojskową, obliczony według odnośnych ustaw o służbie cywilnej, gdy zajmowana posada w służbie cywilno-państwowej uprawniała do emerytury;

b) czas, przebyty w stanie nieczynnym z uposażeniem;

c) czas, spędzony w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, skoro przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło z powodu piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego, albo ze względów służbowych celem wyszkolenia w zakresie produkcji sprzętu wojskowego;

d) czas, przebyty w niewoli.

Przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośnemi ustawami przepisany, czas studjów wyższych na jednym z wydziałów uniwersytetu lub w równorzędnym zakładzie naukowym, jeżeli czas studjów nie biegnie równolegle z czasem służby, zaliczalnej do emerytury i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisanemi egzaminami, jednakowoż w ilości nie wyżej niż 4 lata.

Czas studjów wyższych, jako też czas odkomenderowania na studja niewojskowe ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

Wyjątkowo może Minister Spraw Wojskowych za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć od wysługi emerytalnej także czas, spędzony w charakterze państwowego pracownika kontraktowego oraz czas, spędzony w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, zaliczony przez Ministra Spraw Wojskowych do czynnej służby wojskowej.

Postanowienia art. 36 oraz art. 37 punkty 4, 7, 8 i 9 ustawy mają analogiczne zastosowanie do zawodowych wojskowych.

Rada Ministrów określa warunki i tryb zaliczania do wysługi emerytalnej zawodowych wojskowych okresu czynnej działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, oraz okresu odbywania kar, orzeczonych przez władze byłych państw zaborczych za taką działalność.

Art. 51.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się:

a) czasu trwania dezercji lub samowolnego opuszczenia służby;
b) czasu odbywania kary pozbawienia wolności, wymierzonej na podstawie prawomocnego wyroku sądowego;
c) czasu, spędzonego w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 50 ust. 1 lit. c. i ust. 5 niniejszej ustawy;
d) czasu służby, za który przy zwolnieniu wypłacono odprawę, jeżeli odprawa ta nie zostanie zwrócona;
e) czasu czynnej służby spędzonej przed ukończeniem 18 lat życia; wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym;
f) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej w myśl odnośnych przepisów.

Art. 52.

Przy wymierzaniu uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym, należącym do personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej, służbę w czasie pokoju liczy się do wysługi emerytalnej podwójnie.

Postanowienie to nie ma zastosowania do:

a) oficerów technicznych i podoficerów specjalistów, odbywających loty w charakterze wykonawców swej służby, którym do wysługi emerytalnej liczy się podczas pokoju 1 miesiąc za 45 dni; oraz do
b) lekarzy lotniczej służby zdrowia, którym służba w czasie pokoju liczy się do wysługi emerytalnej pojedyńczo.

Przy wymierzaniu uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym, marynarzom zaokrętowanym oraz zawodowym wojskowym armji lądowej, pełniącym służbę na statkach, znajdujących się w kampanji, liczy się do wysługi emerytalnej podczas pokoju 1 miesiąc za 40 dni.

Wojskowym zawodowym czas, przebyty w służbie Korpusu Ochrony Pogranicza, zalicza się do wysługi emerytalnej w stosunku 16 miesięcy za 12 miesięcy.

Wojskowi zawodowi w czasie służby w Korpusie Ochrony Pogranicza oprócz uprawnień emerytalnych z tytułu niniejszej ustawy korzystają z uprawnień, przysługujących oficerom i szeregowym Straży Granicznej w myśl art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej.

Zawodowemu wojskowemu, przeniesionemu w stan spoczynku i powołanemu w czasie wojny do czynnej służby wojskowej, wymierza się przy zdemobilizowaniu uposażenie emerytalne, obliczone z uwzględnieniem czasu, spędzonego ponownie w czynnej służbie, w granicach art. 19 niniejszej ustawy, uwzględniając jednak ewentualne nominacje (awanse).

Art. 53.

Zawodowym wojskowym, którzy w czasie trwania czynnej służby zostali zaliczeni do pierwszej klasy którejkolwiek specjalności personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej, wlicza się do podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego również dodatek aeronautyczny tej kategorji, która odpowiada pierwszej klasie danej specjalności.

Zawodowym wojskowym, zaliczonym do niższych klas specjalności personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej, którzy w czasie lotów służbowych ulegli obrażeniom cielesnym, powodującym niezdolność do dalszej służby w powietrzu, Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może wliczyć do podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego dodatek aeronautyczny tej kategorji, która odpowiada danej specjalności i klasie.

Postanowienia ust. 1 i 2 mają zastosowanie również do zawodowych wojskowych, którzy wskutek trwałego pogorszenia się stanu zdrowia, uniemożliwiającego pełnienie służby w powietrzu, z zachowaniem jednak zdolności do pełnienia innego rodzaju służby wojskowej, lub wskutek przeniesienia do innego rodzaju wojska, zostali wyłączeni z personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej,—nie mają natomiast zastosowania do wojskowych zawodo-

wych, wykluczonych z personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej w myśl przepisów, wydanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 54.

W razie przyznania uposażenia emerytalnego z doliczeniem do wysługi emerytalnej lat w myśl art. 12 niniejszej ustawy ma Minister Spraw Wojskowych odnośnie do zawodowych oficerów, zaś dowódca okręgu korpusu odnośnie do zawodowych podoficerów wojska, dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza odnośnie zawodowych podoficerów Korpusu Ochrony Pogranicza, a szef Kierownictwa Marynarki Wojennej odnośnie zawodowych podoficerów i szeregowców marynarki wojennej, zarządzać co najmniej 2 razy w okresach trzechletnich w przeciągu sześciu lat od dnia przeniesienia w stan spoczynku ponowne zbadanie emeryta przez komisję wojskowo-lekarską w celu stwierdzenia stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej i ewentualnego odliczenia przyznanych dodatkowo lat do emerytury z art. 12 niniejszej ustawy.

Emeryt, któremu odliczono w myśl powyższego ustępu przyznane dodatkowo lata, a który nie może być przyjęty zpowrotem do służby wojskowej — otrzymuje uposażenie emerytalne w wymiarze nie niższym jednak od 40% (art. 19).

Art. 55.

Emerytowany zawodowy wojskowy, który wskutek podeszłego wieku lub wskutek złego stanu zdrowia potrzebuje szczególnej opieki, jakiej nie znajduje w rodzinie, a przytem nie ma oprócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w domu inwalidów.

Art. 56.

Emerytowany zawodowy wojskowy umysłowo chory, nie mający oprócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w państwowych zakładach leczniczych cywilnych, względnie wojskowych, jeżeli władze, określone w rozporządzeniu Rady Ministrów, wydanem na mocy art. 14 niniejszej ustawy, stwierdzą potrzebę tego, jako też okoliczność, że jest pozbawiony szczególnej opieki.

Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, bez własnej winy doznali uszkodzeń cielesnych lub stali się chorymi, posiadają prawo do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej, przewidzianych w obowiązującem ustawodawstwie względem inwalidów wojennych.

Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy z przyczyn, wymienionych w ustępie poprzednim, utracili bez własnej winy trwale conajmniej 95% zdolności do zarobkowania i wskutek kalectwa lub choroby potrzebują nieodzownie stałej opieki innych osób, otrzymują w granicach art. 19 ustawy dodatek w wysokości 25% uposażenia w służbie czynnej, stanowiącego podstawę wymiaru emerytury (art. 17 ustawy).

Art. 57.

Emerytowany zawodowy wojskowy, umieszczony w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo chorych, otrzymuje na koszt Państwa mieszkanie, utrzymanie, odzienie, opiekę lekarską i usługę.

Przez czas przebywania emeryta w domu dla umysłowo chorych wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego, a przez czas przebywania w domu inwalidów wypłaca się emerytowi 5% uposażenia emerytalnego.

Art. 58.

Żonie i dzieciom takiego emeryta (art 57) przysługuje za czas jego pobytu w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo chorych, prawo do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego, obliczonego według ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy przy zachowaniu zasad art. 60.

Art. 59.

Emerytowany zawodowy wojskowy ma prawo korzystania z ulg leczniczych, jako to z bezpłatnej porady w ambulatorjach wojskowych lekarskich, bezpłatnego pobierania lekarstw, z leczenia szpitalnego w szpitalach wojskowych na warunkach, przysługujących wojskowym zawodowym w stanie czynnym, jako też prawo korzystania z ulg w sezonowych opłatach w razie kuracji w państwowych zakładach kąpielowych i uzdrowiskach, przy zachowaniu warunków, dotyczących zawodowych wojskowych w stanie czynnym.

Ponadto władna będzie Rada Ministrów przyznawać emerytowanym wojskowym ulgi w przejazdach państwowemi środkami komunikacyjnemi i inne ulgi, przyznawane wojskowym zawodowym w stanie czynnym.

TYTUŁ III.

ZAOPATRZENIE RODZIN, POZOSTAŁYCH PO FUNKCJONARJUSZACH PAŃSTWOWYCH I PO ZAWODOWYCH WOJSKOWYCH.

Art. 60.

Prawo do pensji wdowiej, tudzież do pensji sierocej, jest prawem pochodnem, zależnem od nabycia praw emerytalnych przez męża, względnie ojca.

Pensję wdowią po zawodowym wojskowym oblicza się według wymiaru dla samotnych.

W razie śmierci funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w warun-

kach, określonych w punktach 1 i 2 art. 9 pozostałe po nich wdowy i sieroty nabywają również prawo do pensji wdowiej, względnie sierocej.

Art. 61.

Pensja wdowia wynosi 50% (pięćdziesiąt procent) kwoty uposażenia emerytalnego, które zmarły mąż pobierał, względnie tego, do którego w chwili śmierci miałby prawo.

Pensja wdowia po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym, poległym lub zmarłym wskutek działań wojennych, wynosi 50% (pięćdziesiąt procent) pełnego uposażenia w stanie czynnym zmarłego męża, służącego za podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego w myśl art. 17 niniejszej ustawy.

Wdowie i sierotom po funkcjonarjuszu państwowym lub zawodowym wojskowym, zmarłym z przyczyn wymienionych w art. 9 punkt 2 lit. a) do c) niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze pensji wdowiej i sierocej 10 lat do wysługi emerytalnej zmarłego męża względnie ojca w granicach art. 19 ustawy.

Postanowienie ustępu drugiego art. 12 niniejszej ustawy ma analogiczne zastosowanie do pensji wdowiej i sierocej.

Przy wymiarze pensyj wdowom i sierotom po zawodowych wojskowych, zaliczonych do niższych klas specjalności personelu latającego aeronautyki wojska lub marynarki wojennej, którzy w czasie lotów służbowych ulegli niezawinionemu śmiertelnemu wypadkowi, Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może wliczyć do podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego, do którego zmarły zawodowy wojskowy miałby prawo, dodatek aeronautyczny, przywiązany do danej specjalności i klasy.

Czasowe zmniejszenie uposażenia emerytalnego funkcjonarjusza państwowego w drodze dyscyplinarnej nie wpływa na wysokość pensji wdowiej i sierocej.

Art. 62.

Prawo do pensji sierocej nabywa się po ojcu:

Pensja ta wynosi:

a) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa żyje i w chwili śmierci funkcjonarjusza państwowego, względnie zawodowego wojskowego, miała prawo do pensji wdowiej — jedną czwartą część pensji wdowiej;

b) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa nie żyje, lub też w chwili śmierci męża nie miała prawa do pensji wdowiej, albo też później to prawo utraciła — połowę pensji wdowiej;

c) dla jedynej sieroty bez ojca i matki lub dla jedynej sieroty bez ojca, w razie niepobierania przez matkę pensji wdowiej — $^2/_3$ pensji wdowiej.

Jeżeli wdowa nie pobiera pensji wdowiej z powodu pobierania emerytury za własną służbę państwową, sierotom służy prawo do pensji według postanowień punktu a) artykułu niniejszego.

Art. 63.

Prawo do pensji sierocej może być również nabyte po matce.

Jeżeli sierota nabyła prawo do pensji po ojcu i po matce, wypłaca się sierocie pensję wyższą.

Sierota nabywa prawo do pensji po matce za życia ojca w razie jego niezdolności do pracy i niemożności zapewnienia jej utrzymania.

Pensja sieroca po matce wynosi ¼ uposażenia emerytalnego matki.

Art. 64.

Łączna kwota pensyj sierocych bez względu na ilość dzieci nie może sama, ani łącznie z pensją wdowią przekraczać wysokości uposażenia emerytalnego, które zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, faktycznie pobierał, lub do którego miałby prawo w chwili śmierci.

W razie jeżeli suma pensyj sierocych sierot, których matka żyje, i sierot bez matki łącznie z pensją wdowią przekracza wysokość uposażenia emerytalnego, które zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, pobierał, lub do którego miał prawo w chwili śmierci — należy zmniejszyć proporcjonalnie pensje sieroce.

Art. 65.

Gdy mianowanie lub awans zmarłego zawodowego wojskowego na wyższy stopień nastąpiło po jego śmierci, pozostałe po nim osoby, uprawnione do zaopatrzenia, otrzymują pensję, odpowiadającą nadanemu wyższemu stopniowi zmarłego.

Art. 66.

Postanowienia art. 27, 33 i 34 mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych, a postanowienia art. 46 do wdów i sierot po zawodowych wojskowych.

Art. 67.

Żony i dzieci funkcjonarjuszów państwowych, powołanych do służby wojskowej na skutek mobilizacji, jako też zawodowych wojskowych, którzy zaginęli na terenie działań wojennych, otrzymują od dnia 1 miesiąca, następującego po utracie prawa do uposażenia w służbie czynnej w myśl obowiązujących przepisów, tymczasowe zaopatrzenie emerytalne w wysokości należnego im ewentualnie stałego zaopatrzenia według zasad ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy.

Gdy na podstawie towarzyszących zaginieniu okoliczności istnieje uzasadnione podejrzenie, że zachodzi wypadek dezercji, postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do czasu stwierdzenia, że wypadek dezercji nie zachodzi.

Postanowienia niniejszego artykułu mają odpowiednie zastosowanie do żon i dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, zatrudnionych w służbie bezpieczeństwa lub służbie granicznej.

Art. 68.

W razie odnalezienia się zaginionego potrąca się przy wypłacie zaległego uposażenia kwotę, wypłaconą jego żonie i dzieciom tytułem tymczasowego zaopatrzenia.

W razie nieodnalezienia się zaginionego w ciągu dwóch i pół lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym podpisano preliminarja pokojowe, żona, względnie dzieci, powinny przed końcem tego terminu przedłożyć orzeczenie sądowe, uznające zaginionego za zmarłego, względnie orzeczenie sądowe, że dowód śmierci należy uważać za ustalony, w przeciwnym bowiem wypadku tymczasowe zaopatrzenia zostają wstrzymane. Orzeczenie to służy za podstawę przy rozpatrywaniu przyznania stałego zaopatrzenia.

Art. 69.

Wdowa nie ma prawa do pensji:

a) jeżeli małżeństwo zostało zawarte przez emeryta;
b) jeżeli wspólność małżeńska została sądownie rozdzielona bez obowiązku męża do utrzymania żony.

Dzieci, pozostałe z małżeństwa, zawartego przez emeryta, nie mają prawa do pensji sierocej.

Art. 70.

Prawo do otrzymywania pensji wdowiej i sierocej rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca, następującego po tym miesiącu, za który zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy (emeryt), pobrał ostatnio należne mu uposażenie w służbie czynnej (uposażenie emerytalne). Dla sierot, które przyszły na świat po tym terminie, prawo do pensji rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca po urodzeniu.

Jeżeli żądanie przyznania pensji wdowiej lub sierocej nie zostało zgłoszone w ciągu jednego roku od dnia śmierci męża, względnie ojca lub matki, należy przyznać pensję wdowią lub sierocą od pierwszego dnia miesiąca po dniu zgłoszenia.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może przyznać pensję wdowią i sierocą od terminu, ustalonego w ustępie 1 niniejszego artykułu, jeżeli osoby uprawnione wykażą, iż zaszły ważne okoliczności które uniemożliwiły im wcześniejsze zgłoszenie żądania o zaopatrzenie.

Pensje wdowie i sieroce wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego zaopatrzenia, przepadają na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.

Art. 71.

Pensje wdowie i sieroce płatne są miesięcznie zgóry.

Art. 72.

Prawo do pensji wdowiej, względnie sierocej, gaśnie:

a) w razie śmierci wdowy lub sieroty — z końcem tego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła;
b) w razie ukończenia przez sierotę 18 roku życia, lub też wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego;
c) gdy wdowa, względnie sierota, została prawomocnie skazana za czyn karygodny, a skazanie pociąga za sobą utratę prawa do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego.

Sierotom, odbywającym studja w zakładach naukowych, przyznaje się pensję sierocą z powyższemi zastrzeżeniami na każdy rok szkolny aż do ukończenia studjów, nie dłużej jednak, niż do ukończenia 24 roku życia.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących, wypadkach może właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu zezwolić na dalsze pobieranie, względnie przy niezdolności do pracy na przyznanie pensji sierocej także po ukończeniu 18, względnie 24 roku życia.

Art. 73.

Prawo do pobierania pensji wdowiej lub sierocej nie przysługuje:

a) na czas przebywania przez okres dłuższy niż pół roku poza granicami Państwa, względnie Wolnego Miasta Gdańska, bez zezwolenia właściwej władzy naczelnej, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Skarbu;
b) w razie utraty obywatelstwa polskiego, z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego;
c) na czas pobierania zaopatrzenia z tytułu śmierci męża (ojca) na zasadzie innych ustaw, o ile świadczenia te płyną ze Skarbu Państwa; postanowienie to nie ma zastosowania do wdów po weteranach powstań narodowych, które

otrzymują zaopatrzenie na mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 212);

d) na czas zajmowania przez sierotę jakiegokolwiek stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej, do którego przywiązane jest stałe uposażenie;

e) na czas uwzględnienia sieroty przy wymiarze uposażenia funkcjonarjusza państwowego. względnie zawodowego wojskowego (ojczyma, matki, macochy);

f) w razie wstąpienia do klasztoru.

W przypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule, wypłaca się zaopatrzenie emerytalne od dnia pierwszego miesiąca, następującego po usunięciu przyczyn, wymienionych w tym artykule, nie wcześniej jednak niż od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu się o zaopatrzenie.

Art. 74.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym. która weszła ponownie w związek małżeński, otrzymuje na prośbę albo jednorazową odprawę wzamian za pobieraną pensję wdowią, albo zachowuje prawo do pensji wdowiej na wypadek ponownego owdowienia.

Zgłoszenie o odprawę winno nastąpić w ciągu trzech miesięcy od dnia zawarcia ponownego małżeństwa.

Odprawa wynosi dla wdów w wieku do 45 lat życia dwuletnią, powyżej zaś tego wieku jednoroczną kwotę pensji wdowiej.

Wdowa, która wyszła zamąż za obywatela państwa obcego, otrzymuje odprawę tylko wtenczas, jeżeli ustawodawstwo państwa. którego jej mąż jest obywatelem. udziela wdowom odprawy, jeżeli wychodzą zamąż za obywatela Państwa Polskiego.

Art. 75.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym względnie zawodowym wojskowym, która z tytułu zajmowania stanowiska w służbie państwowej nabyła własne prawa emerytalne, może otrzymać tylko jedno zaopatrzenie według swego wyboru.

Art. 76.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym względnie zawodowym wojskowym. który zmarł w czynnej służbie przed uzyskaniem prawa do emerytury, otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości połowy kwoty rocznego uposażenia, służącego za podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego zmarłego.

W tej samej wysokości otrzymują odprawę sieroty bez ojca i matki w wieku poniżej 18 roku życia po ojcu, względnie po matce, o ile ci nie nabyli prawa do emerytury, z tem ograniczeniem, że równocześnie można otrzymać tylko jedną odprawę.

Taką samą odprawę należy przyznać sierotom bez ojca i matki w przypadku, określonym w ustępie przedostatnim art. 72, przyczem postanowienie ostatniego ustępu art. 72 niniejszej ustawy ma również zastosowanie.

Sierotom wypłaca się odprawę niepodzielnie.

Sierotom, pochodzącym z różnych małżeństw tego samego funkcjonarjusza, względnie zawodowego wojskowego, wypłaca się odprawę tylko wtedy, jeżeli pozostała po nim wdowa nie skorzystała z tego prawa, albo z prawa tego zrezygnowała na rzecz sierot.

Art. 77.

Wdowy lub sieroty po funkcjonarjuszach państwowych lub zawodowych wojskowych zmarłych w służbie czynnej, mają prawo do zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia się z miejsca dotychczasowego zamieszkania do przyszłego miejsca zamieszkania, które obiorą sobie w kraju lub na obszarze w. m. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należności za przeniesienia z urzędu w służbie czynnej. Natomiast do wdów, sierot po funkcjonarjuszach państwowych lub zawodowych wojskowych, którzy zmarli w ciągu roku po przeniesieniu w stan spoczynku, a przed dokonaniem przesiedlenia, przewidzianego w art. 21 ustawy, znajduje zastosowanie ustęp 1 tegoż art. 21 ustawy. Pozatem do wdów i sierot mają analogiczne zastosowanie ust. 2 i 3 art. 21.

Art. 78.

W razie śmierci emeryta należy się wdowie, która pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, niezależnie od zaopatrzenia, względnie odprawy (art. 60, względnie 76), pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, pobieranego ostatnio przez zmarłego.

Pod temi samemi warunkami w tej samej wysokości należy się pośmiertne w razie śmierci funkcjonarjuszki w stanie spoczynku wdowcowi.

W braku wdowy (wdowca), uprawnionej (ego) do pośmiertnego, należy się pośmiertne w tej samej wysokości niepodzielnie dzieciom ślubnym, uprawnionym i pasierbom zmarłego. o ile zmarły je utrzymywał. W braku wyżej wymienionych członków rodziny można zwrócić udowodnione koszty leczenia i pogrzebu do wysokości pośmiertnego innym krewnym lub osobom postronnym, jeżeli zmarły nie pozostawił majątku ruchomego lub nieruchomego, wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

Art. 79.

Postanowienia art. 36 mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych z tą różnicą, że wdowa i sieroty

otrzymują w każdym razie powstałą różnicę za czas nieobjęty obliczeniem z powodu późniejszego przedstawienia dokumentów dotyczących zmarłego męża, względnie ojca.

Art. 80.

Wdowom po funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych wyznania mahometańskiego, jeżeli pozostało ich dwie lub więcej po jednej i tej samej osobie, przyznaje się do równego podziału pensję wdowią według norm, przypadających na jedną wdowę.

Sieroty po takich funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych, zrodzone z prawnych żon, uważa się za równouprawnione pod względem zaopatrzenia emerytalnego i wyznacza się im pensje sieroce według norm niniejszej ustawy do równego podziału.

Postanowienia art. 64 mają analogiczne zastosowanie do przypadków, o których mowa w niniejszym artykule.

TYTUŁ IV.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Rozdział I.

Postanowienia wspólne.

Art. 81.

Fukcjonarjuszom, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, oraz zawodowym wojskowym, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego, pozostawali na służbie jednego z byłych państw zaborczych, jako też w służbie byłego Wydziału Krajowego Galicyjskiego, lub też którzy byli nauczycielami publicznych szkół ludowych lub wydziałowych i przechodzą w stan spoczynku ze służby państwowej polskiej, względnie ze służby w wojsku polskiem — wlicza się do wysługi emerytalnej pełną ilość lat służby w b. państwie zaborczem, podlegającą zaliczeniu według ustaw emerytalnych odnośnego państwa zaborczego, a względnie według ustaw krajowych galicyjskich, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania czasu tego do wysługi emerytalnej nie może być korzystniejszy, aniżeli w służbie państwowej polskiej względnie w wojsku polskiem, na mocy niniejszej ustawy, tudzież lata służby państwowej polskiej. Czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego przed wejściem w życie niniejszej ustawy zalicza się przytem do emerytury.

Fukcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy służyli czynnie w czasie trwania mocy obowiązującej ustaw z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), a którzy przed wstąpieniem do służby państwowej, względnie wojskowej, pełnili służbę samorządową w Państwie Polskiem, zaliczalną do wysługi emerytalnej w myśl punktu d) art. 15 ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466), względnie punktu a) art. 12 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), zalicza się do wysługi emerytalnej czas tej służby samorządowej pod warunkami, określonemi w wymienionych ustawach.

Końcowe daty służby w b. państwach zaborczych ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaliczy do wysługi emerytalnej lata udowodnionej pracy nauczycielskiej tym byłym zawodowym nauczycielom polskich szkół prywatnych w b. zaborze rosyjskim, którzy, posiadając odpowiednie kwalifikacje, wstąpili do służby państwowej polskiej w zawodzie nauczycielskim i pozostają na służbie w dniu 1 października 1923 r. i ze służby tej przechodzą w stan spoczynku, a to pod warunkiem, iż w ciągu pół roku, licząc od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, przedłożą Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wystarczające dowody swej pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo.

Art. 82.

Emerytowani funkcjonarjusze państwowi i emerytowani wojskowi b. państw zaborczych, przeniesieni w stały stan spoczynku, tudzież emerytowani nauczyciele publicznych szkół powszechnych i wydziałowych, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego — otrzymują uposażenie emerytalne do wysokości 75% tego uposażenia, które należałoby się im według norm art. 19 od podstawy wymiaru, określonej w art. 17 niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania do wysługi emerytalnej czasu służby w b. państwach zaborczych nie może być korzystniejszy aniżeli w służbie państwowej polskiej, względnie w wojsku polskiem, na mocy niniejszej ustawy.

Rada Ministrów będzie władna na wniosek Ministra Skarbu podwyższyć zaopatrzenie emerytalne do pełnego wymiaru wedle norm art. 19 od podstawy wymiaru, określonej w art. 17 niniejszej ustawy, tak pewnym kategorjom emerytów, jako też poszczególnym osobom, które, pełniąc służbę w b. państwach zaborczych, zasłużyły się dla Narodu i Państwa Polskiego. Wysokość jednak zaopatrzenia emerytalnego nie może przekraczać procentowo tych norm uposażenia, do których miały prawo wspomniane osoby wedle odnośnych ustaw b. państw zaborczych.

Sprawę podporządkowania tych emerytów przepisom dyscyplinarnym, obowiązującym funkcjonarjuszów państwowych, ureguluje rozporzą-

dzenie Rady Ministrów, które ustanowi kary dyscyplinarne i tok postępowania.

Kary te mogą być również stosowane w postępowaniu dyscyplinarnem za czyny, popełnione w czasach rządów zaborczych, a zwrócone przeciw interesom Narodu Polskiego.

Art. 83.

Zaszeregowanie emerytów do poszczególnych grup nastąpi na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów.

Art. 84.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, jako też pobierający w dniu 1 października 1923 r. zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa emeryci (wdowy i sieroty), którzy byli członkami kas emerytalnych lub innych kas zaopatrzenia, albo opłacali składki emerytalne do kas b. państw zaborczych jeśli udowodnią, że praw. z tego tytułu im przysługujących, nie zrealizowali w b. państwach zaborczych, będą mogli korzystać z uprawnień, wynikających z niniejszej ustawy, jedynie pod warunkiem poprzedniego ustąpienia na rzecz Skarbu Państwa wszelkich praw, przysługujących im z tytułu uczestnictwa w tych kasach, względnie opłacania składek emerytalnych.

Fukcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym (wdowom i sierotom), którzy w całości lub w części zrealizowali swe prawa do powyższych kas i przeszli do służby państwowej polskiej, dolicza się do wysługi emerytalnej czas służby, za który podjęli składki, pod warunkiem wpłacenia do Skarbu Państwa kwot, pobranych z tych źródeł wedle kursu, który ustali rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po tych funkcjonarjuszach i wojskowych zawodowych b. państw zaborczych, którzy podnieśli swoje osobiste składki emerytalne, lecz pozostawili składki na rachunku żon i dzieci.

Art. 85.

Przerwy w służbie (art. 10), zaszłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy — nie stoją na przeszkodzie zaliczeniu poprzedniego czasu służby. Postanowienie to nie narusza jednak przepisów b. państw zaborczych o zaliczalności lat do wysługi emerytalnej z wyjątkiem przypadków, dotyczących zwolnienia ze służby z przyczyny natury politycznej.

Art. 86.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, tudzież pozostałym po nich wdowom i sierotom, którzy przeszli w stan spoczynku w czasie trwania mocy obowiązującej ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), wymierza się zaopatrzenie emerytalne w myśl art. 17 i 19 względnie 60, 61 ust. 1 i 62 niniejszej ustawy przy zastosowaniu art. 83 niniejszej ustawy.

Postanowienia artykułów 3, 4, 5, 6, 8, 22 ust. 2 i 3, 23, 24, 25, 27, 33 ust. 1, 34, 41, 43, 46, 60 ust. 1, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78 i 80 niniejszej ustawy mają do tych osób analogiczne zastosowanie.

Art. 87.

Wdowy i sieroty po emerytowanych funkcjonarjuszach państwowych, względnie po emerytowanych zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, jeżeli posiadają obywatelstwo polskie w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznane zostały w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego — otrzymują pensję wdowią, względnie sierocą, w wysokości, określonej w ust. 1 art. 61, względnie 62, od zaopatrzenia emerytalnego, określonego w art. 82, przy zastosowaniu postanowień art. 83 niniejszej ustawy.

Odnośnie przyznania i wymiaru pensyj wdowich i sierocych, jako też prawa wnoszenia zażaleń przeciw przyznaniu i wymiarowi mają analogiczne zastosowanie postanowienia art. 93 niniejszej ustawy.

Art. 88.

Postanowienia art. 5 niniejszej ustawy nie mają zastosowania do zapowiedzeń i zajęć, powstałych z jakiegokolwiek tytułu przed 1 października 1921 r.

Art. 89.

Postanowienia artykułów 2, 3, 4, 5, 6, 8, 16, 17, art. 19 i ust. 2 i 3 art. 22, punkt 1 i 2 art. 23, artykułów 24, 25, 27 i ustępu 1 art. 33, tudzież artykułów 34, 41, 46, 84 i 88 mają analogiczne zastosowanie do emerytów, funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych byłych państw zaborczych, którym na mocy przepisów niniejszej ustawy służy prawo do uposażenia emerytalnego ze Skarbu Państwa.

Ust. 1 art. 60 i ustęp 1 art. 61, artykuły 62, 63, 64, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78 i 80, jak również postanowienia artykułów, wymienionych w ust. 1, z wyjątkiem przepisów art. 25, stosują się analogicznie do wdów i sierot po osobach, wymienionych w 1 ustępie.

Art. 90.

Wszyscy emerytowani funkcjonarjusze państwowi i emerytowani wojskowi b. państw zaborczych, jako też wdowy i sieroty po nich, którzy nie zgłosili jeszcze swych praw emerytalnych — powinni w celu uzyskania zaopatrzenia emerytalnego według postanowień niniejszej

ustawy wnieść pisemne zgłoszenia do końca kwietnia 1924 r. W tym wypadku wypłaca się zaopatrzenie emerytalne od dnia 1 miesiąca po zgłoszeniu się; późniejsze zgłoszenia o zaopatrzenie mogą być uwzględniane jedynie na podstawie art. 8 niniejszej ustawy.

Art. 91.

Termin przedłożenia orzeczenia sądowego, ustalony w art. 68 niniejszej ustawy, przedłuża się dla pozostałych po zaginionych w wojnie polsko-bolszewickiej do końca 9 miesiąca, licząc od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Rozdział II.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 92.

Postanowienia art. 37 niniejszej ustawy nie mają zastosowania do funkcjonarjuszów państwowych, którzy przeszli w stan spoczynku przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Postanowienia art. 105 ust. 1, 2 i 5 mają zastosowanie do funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 93.

B. funkcjonarjuszom państwowym, którym nie przyznano dotychczas emerytury, względnie emerytom państw zaborczych, przyznają i wymierzają uposażenie emerytalne w myśl art. 82 niniejszej ustawy właściwe władze II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Przyznane już w Państwie Polskiem uposażenia emerytalne przerachują te władze II instancji, które je przyznały, względnie przerachowały w myśl ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466).

Dotychczas przez władze naczelne przyznane, względnie przerachowane w myśl ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 466), uposażenie emerytalne funkcjonarjuszów, względnie emerytów b. państw zaborczych, przerachują właściwe władze II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Przeciw wymiarowi uposażenia emerytalnego służy emerytowi prawo zażalenia do właściwej władzy naczelnej w ciągu dni 30.

Postanowienia art. 34 mają w tym przypadku analogiczne zastosowanie.

Art. 94.

Funkcjonarjuszom państwowym, pozostającym na służbie w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego czas studjów wyższych w myśl art. 37 punktu 3 ust. 2 niniejszej ustawy.

Art. 95.

Funkcjonarjusze b. państw zaborczych przed dniem 1 października 1923 r., nie przyjęci do służby w Państwie Polskiem dla braku etatu, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, jeżeli dotychczas nie wymierzono im uposażenia emerytalnego ze Skarbu Państwa Polskiego, uzyskują prawo do zrealizowania nabytych w b. państwach zaborczych praw emerytalnych dopiero po nastaniu warunków, określonych w art. 28 niniejszej ustawy.

Art. 96.

Emerytowanych funkcjonarjuszów b. państw zaborczych, którzy nie wysłużyli pełnych lat służby i nie przekroczyli 50 lat życia, a pobierają emeryturę ze Skarbu Państwa Polskiego, może wezwać Minister Skarbu lub właściwa władza naczelna do poddania się badaniu lekarza urzędowego w celu stwierdzenia ich zdolności, celem powołania ich do służby w jakimkolwiek resorcie. Jeśli emeryt wezwaniu tak do poddania się badaniu lekarskiemu, jak do objęcia służby zadość nie uczyni — traci prawo do emerytury.

Art. 97.

Fukcjonarjuszom państwowym, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową albo somorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, a którym na zasadzie ustaw o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429 do 436), na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 224), lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 368) zaliczono czas tej służby lub pracy do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecia — zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby państwowej polskiej, zaliczalnej do emerytury, rok zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej, przytem, o ile okres podlegającej zaliczeniu służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w Państwie Polskiem, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej okresy pracy kontraktowej w służbie państwowej, oraz inne okresy służby lub pracy za-

wodowej, za które Skarbowi Państwa zostały przekazane rezerwy premjowe na podstawie art. 44 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 370), w razie zaś niezaliczenia tych okresów uzyskana za danego funkcjonarjusza rezerwa premjowa winna mu być zwrócona.

Art. 98.

Pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej lub otrzymania składek ubezpieczeniowych (art. 7 ustawy) właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej:

a) profesorom wyższych uczelni okres pracy w zagranicznej szkole akademickiej, jeżeli czas tej pracy został zaliczony zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204);
b) pomocniczym siłom naukowym okres pracy w tymże charakterze w zagranicznej szkole akademickiej;
c) nauczycielom przedmiotów zawodowych okres pracy zaliczony do służby nauczycielskiej w myśl art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. nr. 47, poz. 462);
d) funkcjonarjuszom państwowym nie więcej aniżeli 10 lat z czasu zasadniczo niepoliczalnej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w Państwie Polskiem, względnie z czasu służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w państwie obcem, jeżeli okresy tej służby, czy też pracy nie zostały zaliczone do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecia, na podstawie ustaw wymienionych w art. 97 ust. 1.

Rozdział III.

Postanowienia dotyczące wyłącznie zawodowych wojskowych.

Art. 99.

Postanowienia niniejszej ustawy mają również zastosowanie do:

1) oficerów, chorążych i podoficerów, którzy pełniąc służbę w wojsku polskiem lub w polskich formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo, stali się przed terminem możności uzyskania charakteru i praw zawodowych wojskowych wojska polskiego trwale niezdolni do pracy zarobkowej wskutek przyczyn, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy, a zaszłych w czasie tej służby, i którym w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), przysługiwałoby prawo do dodatku dla ciężko poszkodowanych; do których osób postanowienie powyższe ma zastosowanie orzeka komisja, utworzona przez Ministra Spraw Wojskowych z udziałem delegata, mianowanego przez Ministra Skarbu; niezdolność do służby musi być stwierdzona przez komisję wojskowo-lekarską (art. 14);

2) wdów i sierot po wyżej wymienionych osobach, które zmarły wskutek przyczyn, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy.

Wypłata zaopatrzenia emerytalnego dla osób, wymienionych w punkcie 1 niniejszego artykułu, następuje od pierwszego dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Wypłata zaopatrzenia emerytalnego dla osób, wymienionych w punkcie 2 niniejszego artykułu, następuje od pierwszego dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 lipca 1923 r.

Art. 100.

Zawodowych wojskowych może do końca roku 1935 przenieść w stan spoczynku Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych w jednym z następujących przypadków:

a) gdy zawodowy wojskowy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego,
b) gdy oficerowi zawodowemu do granicy wieku, przewidzianej ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów, brakuje nie więcej niż 7 lat.

Oficerowi, przeniesionemu w stan spoczynku w myśl pkt. b) niniejszego artykułu dolicza się do wysługi emerytalnej czas, jaki mu brakuje do granicy wieku, przewidzianej ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów.

Art. 101.

Zawodowym wojskowym, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego:

a) służyli w polskich formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo, zalicza się do czasu służby czynnej ewentualny czas przerwy między służbą w powyższych formacjach, a wstąpieniem do wojska polskiego, o ile jednak przerwa ta nie nastąpiła wcześniej, niż 1-go czerwca 1917 r. a wstąpienie do wojska polskiego po przerwie najpóźniej do końca 1920 r.;
b) pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową lub samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, zaliczonej na zasadzie obowiązujących przepisów do wysługi

lat, dolicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby w wojsku polskiem, zaliczalny do emerytury, rok służby względnie pracy zawodowej zaliczonej do wysługi lat, przyczem, o ile okres służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w wojsku polskiem, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym, lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Do zawodowych wojskowych ma również analogiczne zastosowanie art. 98 niniejszej ustawy.

Art. 102.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, którzy wstąpili do służby w wojsku polskiem i zostali z urzędu zwolnieni bez ich winy, a nie uzyskali charakteru zawodowego wojskowego wojska polskiego, przyznaje się prawo do zaopatrzenia emerytalnego w wysokości 85% tego uposażenia, które należałoby się im według art. 19 od podstawy wymiaru, określonej w art. 17 i 20 niniejszej ustawy, a mianowicie:

a) o ile przesłużyli w wojsku polskiem co najmniej 12 miesięcy kalendarzowych i bądźto posiadają łącznej służby wojskowej w b. państwie zaborczem, zaliczalnej do emerytury i wojsku polskiem co najmniej 20 lat, obliczonych według czasu kalendarzowego, bądź też przeszli po przesłużeniu co najmniej takiej samej ilości lat służby, w stan spoczynku w b. państwie zaborczem, a to w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r., Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r. z prawem do emerytury;

b) bez względu na czas służby w wojsku polskiem, o ile posiadają w b. państwie zaborczem i wojsku polskiem co najmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, i zwolnieni zostali wskutek trwałej niezdolności do służby, powstałej z przyczyn, związanych ze służbą w wojsku polskiem.

Trwała niezdolność do służby wojskowej, nabyta w wojsku polskiem, oraz związek przyczynowy ze służbą wojskową muszą być stwierdzone przez komisje wojskowo lekarskie przy zwolnieniu ze służby wojskowej.

Do osób, wymienionych w niniejszym artykule, nie mają zastosowania postanowienia art. 11 i 12, jako też punktów b) i c), oraz trzy ostatnie ustępy art. 50 niniejszej ustawy.

Postanowienia ust. 2 art. 82 mają do osób, wyżej wymienionych, analogiczne zastosowanie.

Art. 103.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, którym przyznano w b. państwach zaborczych, a mianowicie w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r., Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r. dożywotni dar z łaski, a którzy przesłużyli co najmniej 12 miesięcy w wojsku polskiem, może Minister Spraw Wojskowych za zgodą Ministra Skarbu przyznać zaopatrzenie emerytalne pod warunkami i do wysokości, przewidzianej w art. 82.

Art. 104.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, którzy po przesłużeniu co najmniej 12 miesięcy w wojsku polskiem z powodów, od nich niezawinionych, zostali z wojska polskiego z urzędu zwolnieni, nie uzyskawszy charakteru zawodowego w wojsku polskiem, a nie posiadają łącznie ze służbą w wojsku polskiem 20 lat, lecz co najmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, przysługuje prawo do jednorazowej odprawy, o ile nie pozostają na służbie państwowej, samorządowej lub w instytucjach państwowych — według następujących zasad:

za 10 lat jednorazowa odprawa, biorąc za podstawę wysokość jednorocznego uposażenia emerytalnego, określonego w art. 17 niniejszej ustawy według posiadanego rzeczywistego stopnia; za każdy następny ukończony rok rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, dolicza się 10% wymienionej odprawy.

Zgłoszenie o odprawę należy wnieść w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 105.

Jako służbę w wojsku polskiem uważa się również służbę wojskową, odbytą w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Państwo, oraz odbytą przed dniem 1 sierpnia 1914 r. służbę w polskich organizacjach wojskowych.

Organizacje wojskowe, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, a służba w nich będzie liczyć się do wysługi emerytalnej tym wojskowym zawodowym, którzy służyli w danej organizacji wojskowej, po ukończeniu 18 lat życia i z tejże organizacji przeszli do służby w polskiej formacji wojskowej lub armji zaborczej.

Do wysługi emerytalnej dolicza się służbę odbytą w wojsku polskiem ochotniczo, lub kontraktowo przed osiągnięciem obywatelstwa Państwa Polskiego.

Służbę, określoną w powyższych ustępach niniejszego artykułu liczy się do wysługi eme-

rytalnej, jeżeli nie zalicza się równocześnie z nią trwającej innej służby, studjów lub pracy zawodowej do wysługi emerytalnej.

Jako służbę wojskową w b. państwach zaborczych uważa się służbę wojskową, odbytą w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r., w Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Niemczech przed dnim 27 grudnia 1918 r.

Za emerytów b. państw zaborczych w rozumieniu niniejszej ustawy, uważa się zawodowych wojskowych przeniesionych w stan spoczynku przez b. władze zaborcze, a to:

a) rosyjskie przed dniem 1 listopada 1917 roku,
b) austro-węgierskie przed dniem 1 listopada 1918 r.,
c) niemieckie przed dniem 27 grudnia 1918 r. — względnie tych b. zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, którzy przed terminami wyżej wskazanemi w stan spoczynku nie byli przeniesieni, mieli jednak w myśl ustaw lub przepisów b. państw zaborczych prawo do zaopatrzenia emerytalnego z tytułu pełnej wysługi lat lub stwierdzonej trwałej niezdolności do służby.

Art. 106.

Postanowienia art. 102, 103 i 104 mają zasosowanie do tych zawodowych wojskowych, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego nie utracili charakteru zawodowego wojskowego w b. państwie zaborczem i jeżeli są obywatelami polskiemi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7. poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, natomiast nie mają zastosowania do tych zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, którzy w wojsku polskiem służyli wyłącznie jako kontraktowi.

Art. 107.

Wypłata uposażenia emerytalnego z art. 102, 103 i 104 następuje od 1 dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak, niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 108.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7. poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego. których próśb, wniesionych przed końcem 1920 r.. o przyjęcie do wojska polskiego nie uwzględniono i którym dotychczas nie przyznano zaopatrzenia emerytalnego w b. państwie zaborczem, jak również i w Państwie Polskiem, a posiadającym co najmniej 25 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, przysługuje zaopatrzenie emerytalne w wysokości ustalonej w art. 82 niniejszej ustawy.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, przysługuje w razie nieposiadania 25 lat, lecz co najmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, jeżeli prośby, wniesionej przed końcem 1919 r., o przyjęcie do wojska polskiego nie uwzględniono, a są niezdolni do zarobkowania i nie posiadają majątku — jednorazowa odprawa w wysokości 50% odprawy, ustalonej w art. 104 niniejszej ustawy.

Odnośnie wypłaty odprawy mają postanowienia ostatniego ustępu art. 104 analogiczne zastosowanie.

TYTUŁ V.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 109.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 110.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1923 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą dotychczas obowiązujące ustawy i przepisy, wydane w przedmiotach, unormowanych tą ustawą.

---

z 14 marca Nr. 21 Rok 1934

Poz. 161. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1934 r. o powołaniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami.

Poz. 162. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1934 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 1933 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

Poz. 163. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1934 r. o zmianie granic miasta Lubomla w powiecie lubomelskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 164. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 marca 1934 r. o zmianie granic miasta Sarn w powiecie sarneńskim województwie wołyńskiem.

B.

II. Przedruki z Monitora Polskiego

z 8 marca Nr. 55 Rok 1934

Poz. 79. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 21 lutego 1934 r. Nr. D. IV. 4546/1/34 w sprawie odprawy celnej zagranicznych materjałów propagandowo-turystycznych.

z 9 marca Nr. 56 Rok 1934

Poz. 80. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału administracyjnego z dnia 5 marca 1934 r. o wolnych stanowiskach sędziów Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

z 10 marca Nr. 57 Rok 1934

z 12 marca Nr. 58 Rok 1934

Poz. 81. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 marca 1934 r. Nr. 2561-/34 w sprawie nowych mandatów.

Poz. 82. Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 5 marca 1934 r. o ustaleniu ilości spirytusu, jaką Państwowy Monopol Spirytusowy zakupi w ciągu kampanji 1934/35 r. na cele konsumcyjne (kontyngent zakupu).

Poz. 83. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 1 marca 1934 r. w sprawie wydawania do wolnego obrotu wełny surowej i pranej bez świadectw pochodzenia.

z 13 marca Nr. 59 Rok 1934

Poz. 84. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1934 r. o przepisach rachunkowych i kasowych, regulujących obrót Bonami Funduszu inwestycyjnego.

z 14 marca Nr. 60 Rok 1934

Poz. 85. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1934 r. o uchyleniu rozporządzenia z dnia 11 października 1933 r. w sprawie stosowania ceł maksymalnych.

Poz. 86. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 8661/3/34 z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie stosowania zakazów przywozu niektórych towarów.

Poz. 87. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie przywrócenia debitu pocztowego niektórym czasopismom niemieckim.

Na podstawie art. 33 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. Pr. P. P. Nr. 14, poz. 186), oraz § 26 ustawy prasowej z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. Pr. P. Nr. 6, ex 1863 r.), przywracam debit pocztowy od dnia 15 marca 1934 roku następującym czasopismom niemieckim:

1) „Oberschlesische Zeitung“, wydawanemu w Bytomiu a pozbawionemu debitu zarządzeniem z dnia 31 lipca 1928 r. (M. P. Nr. 185, poz. 405);

2) „Der Gesellige“, wydawanemu w Pile a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 19 września 1928 r. (M. P. Nr. 227, poz. 523);

3) „Thorner Heimatbote“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 18 marca 1929 r. (M. P. Nr. 73, poz. 150);

4) „Berliner Börsen Zeitung“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 15 października 1929 r. (M. P. Nr. 243, poz. 562);

5) „Ostland“, wydawanemu w Berlinie, a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 15 grudnia 1928 r. (M. P. Nr. 1, poz. 3 z r. 1929);

6) „Osteuropäische Korrespondenz“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 4 listopada 1930 r. (M. P. Nr. 261, str. 2);

7) „Der Tag“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 13 grudnia 1930 r. (M. P. Nr. 295, str. 3);

8) „Stahlhelm“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 1931 r. (M. P. Nr. 83, str. 2);

9) „Oberschlesische Tageszeitung“, wydawanemu w Opolu a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 24 listopada 1931 r. (M. P. Nr. 285, str. 2);

10. „Berliner Tageblatt“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 1933 r. (M. P. Nr. 90, str. 2);

11) „Berliner Illustrierte Zeitung“, wydawanemu w Berlinie a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 1933 r. (M. P. Nr. 90, str. 2);

12) „Breslauer Neueste Nachrichten“, wydawanemu we Wrocławiu a pozbawionemu debitu pocztowego zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 1933 r. (M. P. Nr. 90, str. 2).

(—) Bronisław Pieracki

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z 15 marca Nr. 61 Rok 1934

Poz. 88. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 3 marca 1934 r. o umorzeniu obligacji 7% pożyczki kolejowej.

Poz. 89. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 marca 1934 r. w sprawie zniesienia ekspozytury starostwa stryjskiego w Skolem, w powiecie stryjskim województwie stanisławowskiem.

Na podstawie art. 70 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1.

Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 marca 1932 r. o utworzeniu w Skolem, w powiecie stryjskim, województwie stanisławowskiem ekspozytury starostwa stryjskiego (Monitor Polski Nr. 67, poz. 92).

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1934 r.

(—) Bronisław Pieracki

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Trębacka 11.